

7. TRANSPORT ȘI MOBILITATE

Pentru domeniul transportului și mobilității a fost realizată o analiză statistică a datelor accesibile relevante, fiind detaliate aspecte relevante privind modurile de transport rutier, feroviar și aerian.

Între infrastructura de transport a unei regiuni și dezvoltarea sa economică există o relație bidirecțională. Astfel, potențialul de dezvoltare al unei regiuni sau județ este cu atât mai mare cu cât respectivele areale dispun de o infrastructură de transport mai dezvoltată. Infrastructura de transport se numără printre factorii cei mai importanți ai competitivității economice naționale, regionale sau locale, alături de regimul fiscal, de infrastructură tehnologică și de cercetare sau de nivelul de pregătire al forței de muncă. De asemenea, creșterea economică determină o creștere a nevoilor de transport, creând o presiune suplimentară asupra infrastructurii existente. Pentru a susține creșterea volumului de trafic se impun investiții pentru extinderea și modernizarea rețelelor de transport atât la nivel european, regional și național.

Lipsa unei infrastructuri de transport adecvate poate sufoca dezvoltarea, iar economia regională stagnează sau chiar înregistrează un regres. În plus, lipsa unei infrastructuri de transport eficientă și intermodală stopează dezvoltarea locală și îngreunează traficul sau tranzitul acelei localități/ județ. De asemenea, dimensionarea greșită a infrastructurii poate avea consecințe nefaste asupra altor sectoare de activitate, ca de exemplu sectorul situațiilor de urgență (urgențe medicale, pompieri, poliție) sau sectorul construcțiilor. Pe de altă parte, construirea și întreținerea infrastructurii de transport sunt activități cu un puternic efect multiplicator, ce creează numeroase locuri de muncă și impulsionează dezvoltarea economică pe orizontală. Așadar, sectorul construcțiilor, industria materialelor de construcții, industria metalurgică, industria mașinilor și utilajelor de construcții și serviciile de proiectare sunt domeniile economice care au cel mai mult de câștigat în urma investițiilor în infrastructura de transport.

Având în vedere importanța deosebită pe care o are mobilitatea urbană, municipiile Satu Mare și Carei au realizat propriile Planurile de Mobilitate Urbană Durabilă, în cadrul cărora sunt prezentate perspectivele din domeniul transporturilor, nevoi actuale și de viitor ale populației, în timp ce mobilitatea populației la nivel regional este tratată în Strategia regională de mobilitate urbană durabilă și orașe inteligente a regiunii nord-vest 2021-2027. La nivel regional se află în implementare un proiect de cooperare transfrontalieră, în

cadru Programului ENI CBC 2014-2020 Ungaria – Slovacia – România – Ucraina, intitulat “Modern Border Infrastructure – Successful Carpathian Region”, acronim MOBI, privind îmbunătățirea mobilității transfrontaliere a persoanelor și bunurilor pentru a crea o platformă durabilă de cooperare între entități profesionale transfrontaliere de transport, în vederea optimizării serviciilor și infrastructurii de graniță în regiunile partenere.

În ultimii ani, infrastructura de transport de la nivelul județului Satu Mare a cunoscut o evoluție pozitivă, fiind finalizate sau în curs de implementare numeroase proiecte pentru dezvoltarea rurală și urbană ce vizează modernizarea de căi rutiere.

În ceea ce privește accesibilitatea și legătura la infrastructura de transport europeană pe teritoriul județului Satu Mare trec Coridoarele Europene TEN-T Comprehensive, atât rutier, cât și feroviar (figura 7.1).

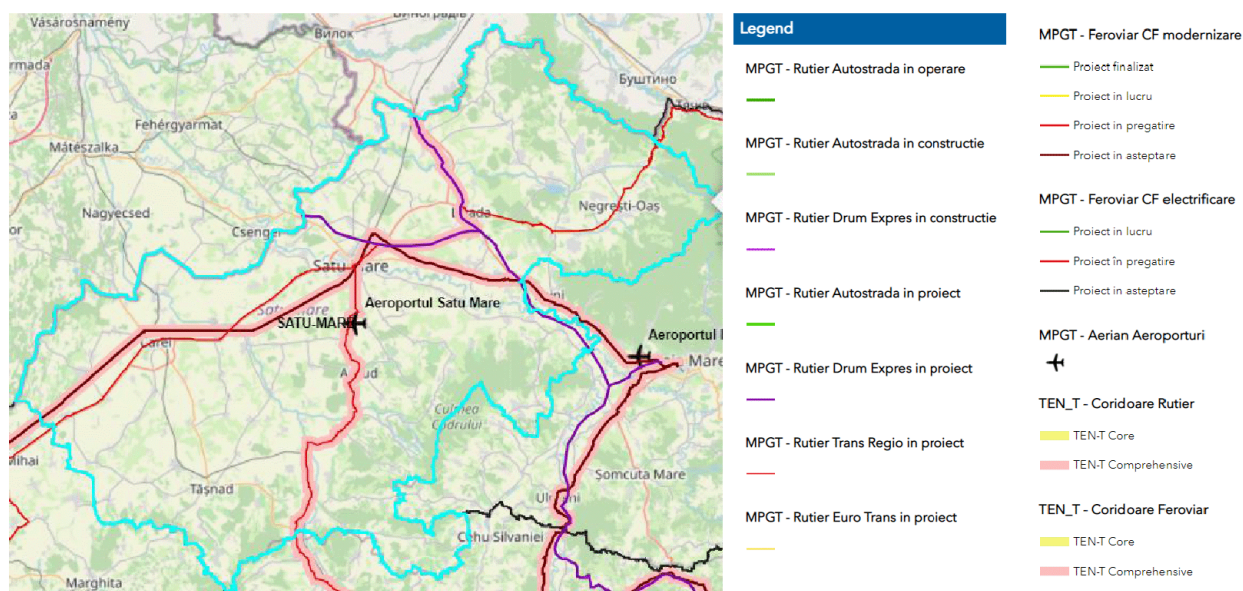

Figura. 7.1. Proiecte propuse în Master Planului General de Transport, județul Satu Mare.

Sursa: MTI-MPGT.

În Master Planul General de Transport (MPGT), la nivel regional, sunt prevăzute o serie de proiecte de extindere și modernizare a infrastructurii ce vor conecta județul la rețeaua europeană și națională de transport precum:

- Intercoridorul Regiunea Centru – Maramureș cu o lungime de 289,7 km care conectează Coridorul OR5 cu Maramureșul și vămile Halmeu și Petea pe aliniamentul Turda – Cluj Napoca, Gherla, Dej, Baia Mare, Satu Mare. Ramura estică se desprinde de la Dej și conectează Bistrița prin Beclean. Acesta asigură legătura unor coridoare de conectivitate cu areale de importanță economică actuală sau prognozată;
- Drumuri TransRegio: Oradea – Satu Mare (137 km – în faza de proiectare), Zalău – Satu Mare (95 km) (include varianta de ocolire Arduș), varianta de ocolire Negrești-Oaș (sector cu lungimea de 9,6 km, parte a Drumului TransRegio Iacobeni – Borșa – Negrești-Oaș);

- Varianta de ocolire a municipiului Satu Mare (Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa Prioritară 2 Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, O.S. 2.1. Creșterea mobilității pe rețeaua rutieră TENT globală) cu scopul general de a devia traficul greu din Municipiul Satu Mare pe o variantă de ocolire. Proiectul presupune realizarea a 19,54 km de drum național, 3 intersecții la nivel, 4 noduri rutiere, 10 poduri/pasaje și 2 parcări de scurtă durată; Acesta se află în fază avansată de execuție a lucrărilor;
- Varianta de ocolire Carei (faza II) care presupune construirea a 10,46 km de drum național și a unui pasaj superior cu 3 deschideri peste calea ferată pentru îmbunătățirea desfășurării traficului, confortului, siguranței circulației rutiere și pentru eliminarea punctelor negre din trafic.

De asemenea, s-au realizat demersuri importante pentru proiectarea unui nou drum expres Turda-Halmeu (Someș Express) de circa 320,2 km ce va lega Turda de Halmeu. Proiectul are ca scop îmbunătățirea vitezei de călătorie pe traseul dintre Turda și Halmeu, îmbunătățind astfel și conectivitatea la nivel regional. Traseul conectează municipiile Cluj - Napoca, Bistrița, Satu Mare, și Baia Mare. Acesta asigură legătura între sudul și centrul țării cu zonele de nord-vest dar și cu Ucraina. Include legături până la punctele de trecere a frontierei Halmeu și Petea oferind valoare adăugată pentru rutele europene. Traseul stabilește legătura cu nodul Turda din cadrul rețelei TEN-T Core. Conform informațiilor prezentate în MPGT, viteza medie de deplasare pe traseu va crește până la 109 km/h urmare a implementării proiectului, iar durata de călătorie în intervalele de vârf de trafic va scădea cu 45%.

În anul 2021 a fost semnat contractul având ca obiect Elaborare Studiu de Fezabilitate și Proiect Tehnic de Execuție pentru Drum Expres Conexiune Satu Mare (VO Satu Mare) – Oar (Granița Româno-Ungară – Drum Expres M49 Ungaria), cu finanțare prin Programul Operațional Infrastructura Mare 2014-2020.

În domeniul transportului feroviar, la nivelul *Pilonului I: Tranziția verde, Componenta C4. Transport sustenabil*, sunt propuse proiectele complexe de eliminare a restricțiilor și limitărilor de viteză de tip quick wins pentru rutele Oradea – Satu Mare – Halmeu (TEN-T Comprehensive) și Apahida – Dej – Baia Mare – Satu Mare (TEN-T Comprehensive).

7.1. Transport rutier

Transportul rutier prezintă accesibilitate teritorială extinsă, fiind totodată și cel mai utilizat dintre toate modalitățile de transport.

Rețeaua rutieră din județul Satu Mare este formată din următoarele drumuri publice – naționale, județene și comunale (figura 7.2):

- 3 trasee de drumuri europene: E81 – DN19A (Ucraina) – Halmeu – Livada – Satu Mare – Zalău – Cluj-Napoca – Turda – Sebeș – Miercurea Sibiului – Sibiu – Pitești – București – Constanța, E671 – DN19 (Timișoara – Arad – Oradea – Satu Mare – Livada) și E58 – DN1C (Austria, Slovacia, Ucraina) – Halmeu – Baia Mare – Dej – Bistrița – Suceava – Botoșani – Târgu Frumos – Iași – Sculeni – (Republica Moldova, Ucraina, Rusia);
- 5 trasee de drumuri naționale: DN 1F (leagă orașele Cluj-Napoca, Zalău și Carei, terminându-se la Urziceni, la granița cu Ungaria), DN 1C (leagă municipiul Cluj-Napoca de granița nord-vestică a țării, trecând frontiera în Ucraina pe la Halmeu, iar în județul Satu Mare traversează orașul Livada), DN 19F (drum național secundar), DN 19A (drum național secundar ce leagă localitățile Supuru de Sus – intersecția cu DN 1F și Petea unde se trece frontiera în Ungaria, traversând municipiul Satu Mare) și DN 19 (leagă municipiile Oradea, Carei, Satu Mare și Sighetu Marmăției);
- 34 trasee de drumuri județene;
- 82 trasee de drumuri comunale.

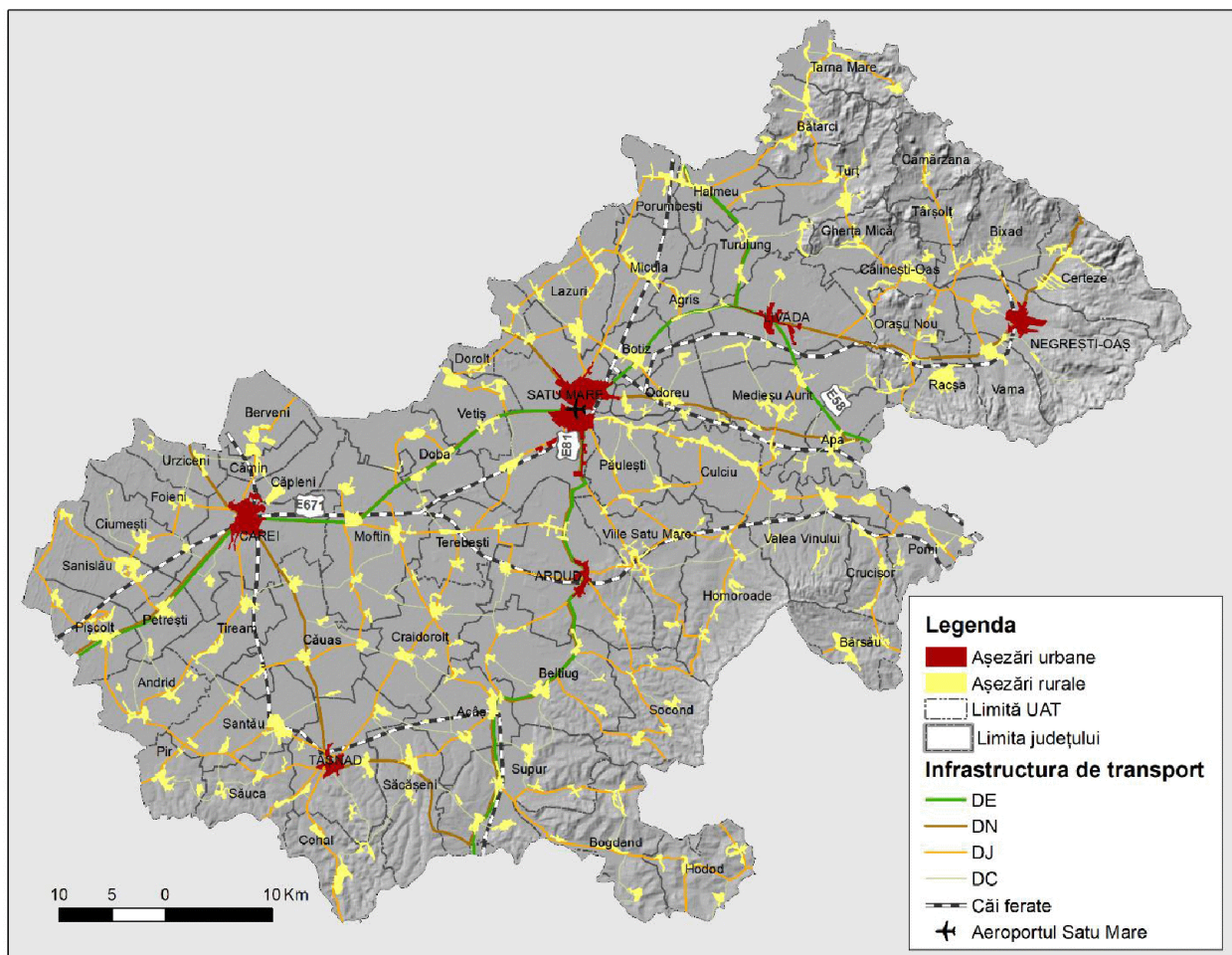

Fig. 7.2. Infrastructura de transport din județul Satu Mare.

În anul 2020, rețeaua de drumuri publice din județul Satu Mare măsoară 1.717 km, reprezentând 13,3% din lungimea totală a rețelei rutiere din Regiunea Nord-Vest. Lungimea rețelei de drumuri publice din județul Satu Mare a înregistrat o ușoară creștere în ultimul deceniu (4,08%), respectiv 3,43% în ultimii cinci ani. Densitatea drumurilor publice era de 38,8 km/ 100 km² în județul Satu Mare, ceea ce indică o accesibilitatea drumurilor puțin mai ridicată decât media națională, de 36,2 km/ 100 km². Din totalul drumurilor din județ, 18,6% sunt drumuri naționale, 47,1% sunt drumuri județene și 34,1% sunt drumuri comunale. Se observă că rețeaua de drumuri este echilibrat dezvoltată pe teritoriul județului.

Situația infrastructurii rutiere din punct de vedere al gradului de modernizare la nivelul anului 2020 este prezentată în tabelul următor.

Tabel 7.1. Lungimea drumurilor publice din județul Satu Mare.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Categoriile de drumuri publice	Lungime totală (km)	Lungime drumuri modernizate (km)	Pondere drumuri modernizate (%)
Naționale	320	301	94
Județene	810	231	28,5
Comunale	587	198	33,7

Din totalul de 1.717 km de drumuri la nivelul județului Satu Mare, sectoarele modernizate până în anul 2020 reprezintă 42,5% (figura 7.3).

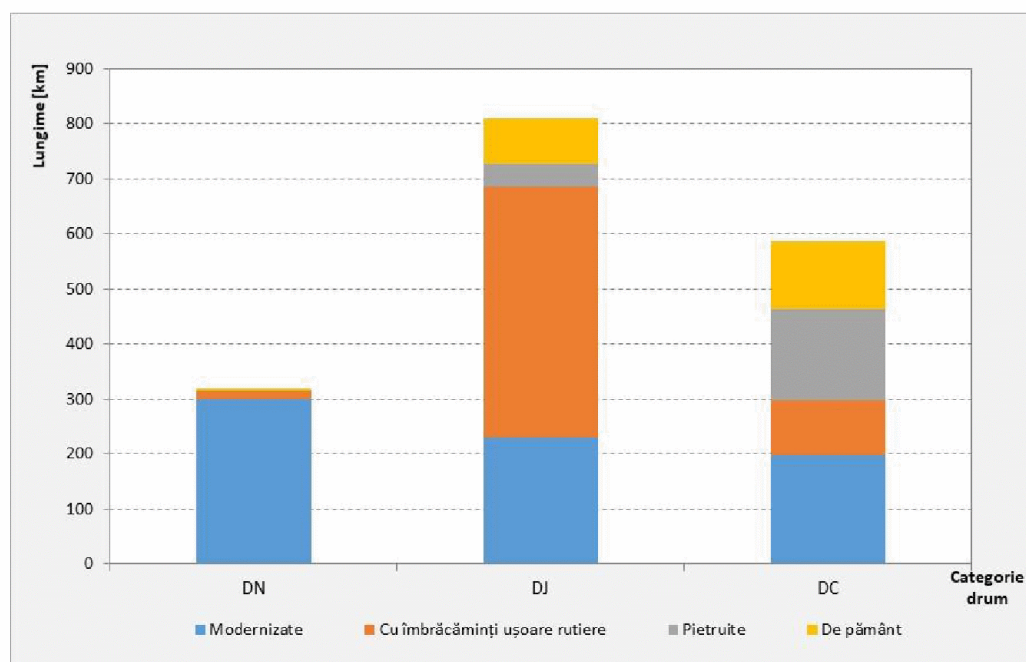

Figura 7.3. Tipul de îmbrăcăminți rutiere pe categorii de drumuri.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Din cele trei categorii de drumuri publice, drumurile naționale prezintă cel mai mare grad de modernizare – 94%, în schimb drumurile județene și comunale au un procent foarte mic de sectoare modernizate – 28,5% în cazul DJ, respectiv 33,7% în cazul DC, ceea ce înseamnă că proiectele de modernizare sunt absolut necesare pentru a crește nivelul de siguranță a circulației rutiere.

Drumurile județene sunt drumurile aflate în proprietatea publică a județului, care asigură în principal legăturile între municipiile, orașele și centrele de comună din interiorul aceluiași județ. Ele pot asigura legătura cu rețeaua de drumuri naționale pentru localitățile care nu sunt intersectate de un drum național, fac legătura între două drumuri naționale sau scurtează semnificativ distanța rutieră între diferite orașe. Lungimea drumurilor județene din județul Satu Mare s-a menținut oarecum constantă, cu oscilații mici în perioada 2010-2020 (figura 7.4). Drumurile județene cu îmbrăcăminte ușoară rutieră reprezintă 56,1% din totalul drumurilor județene, cele pietruite 5% și cele din pământ 10,5%. Se remarcă o creștere lungimii drumurilor județene modernizate cu 292% în perioada de referință, de la 59 km în anul 2010, la 231 km în anul 2020.

Legătura dintre comune sau dintre centrul de comună și sate este asigurată prin drumurile comunale, care la nivelul județului Satu Mare au o lungime totală de 587 km.

Lungimea drumurilor comunale din județul Satu Mare a crescut cu doar 3% în perioada 2010-2020. Din totalul drumurilor comunale a fost modernizat un procent de 33,7%, valoare care se situează sub media regională (42,5%). Drumurile cu îmbrăcăminte ușoară rutieră reprezintă 17% din totalul drumurilor comunale, cele pietruite 28,2% și cele din pământ 20,9%. Drumurile comunale de pământ, în lungime de 123 km, îngreunează accesul între centrele de comună și satele aparținătoare, precum și accesul la drumurile naționale și județene.

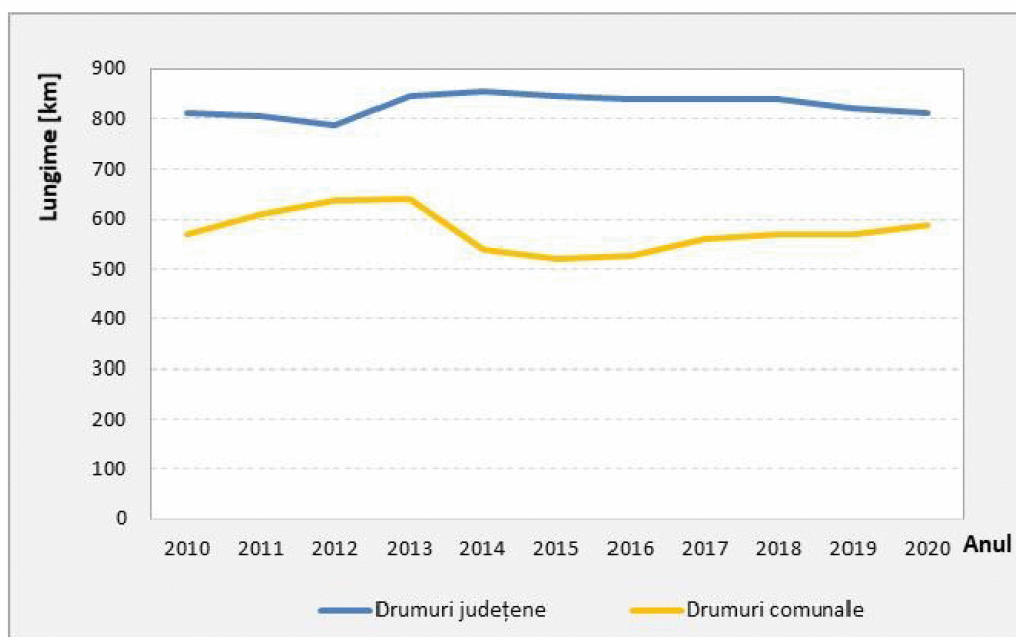

Figura 7.4. Variația lungimii drumurilor județene și comunale din județul Satu Mare.
Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

În cea mai mare parte drumurile publice traversează localități, iar viteza de circulație este redusă pe sectoarele respective. O caracteristică negativă a traficului în județul Satu Mare este determinată și de lipsa centurilor ocolitoare ale localităților, fapt ce contribuie la blocări ale traficului (mai ales în orele de vârf) la accidente, poluare, consum mare de energie și degradarea clădirilor. Distribuția teritorială a infrastructurii rutiere după tipul îmbrăcăminții drumurilor județene este prezentată în figura următoare.

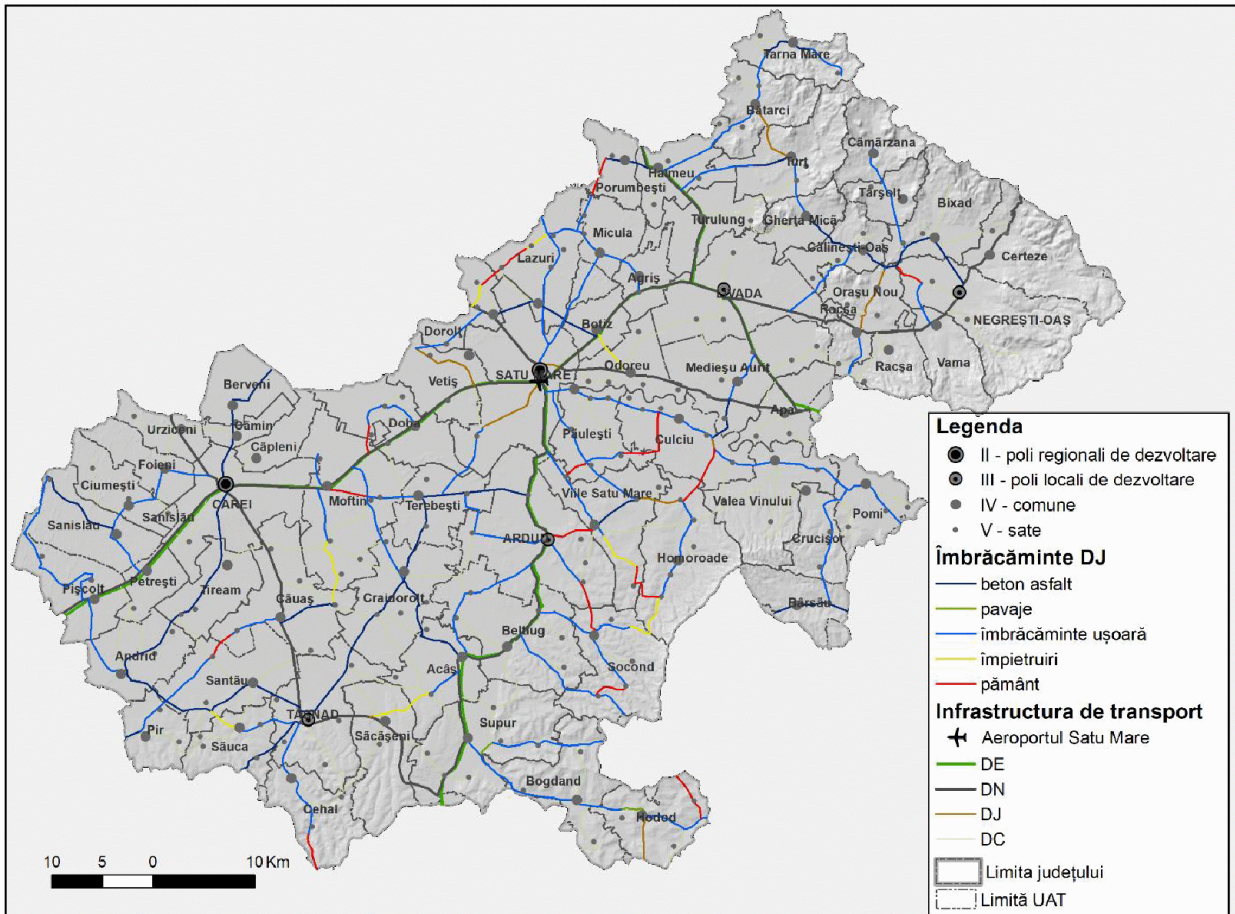

Figura 7.5. Îmbrăcămintea drumurilor județene. Sursa datelor: CJ Satu Mare.

Rețeaua de drumuri județene se află în stare relativ bună, dar necesită investiții majore pentru dezvoltarea, modernizarea și întreținerea sa continuă. Pe aproximativ 50% din lungimea totală a rețelei, drumurile județene se află în stare tehnică bună. Stare tehnică rea și foarte rea se întâlnește pe sectoare a căror lungime cumulează 34% din totalul rețelei județene (figura 7.6).

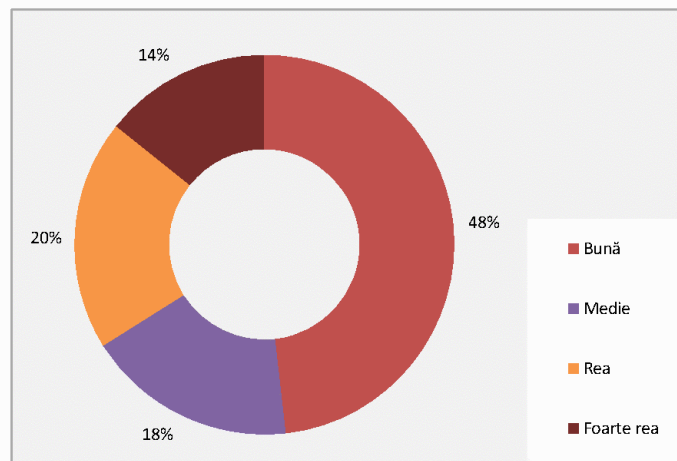

Figura 7.6. Starea drumurilor județene - sinteză. Sursa datelor: CJ Satu Mare.

Distribuția teritorială a infrastructurii rutiere după starea drumurilor județene este prezentată în figura următoare.

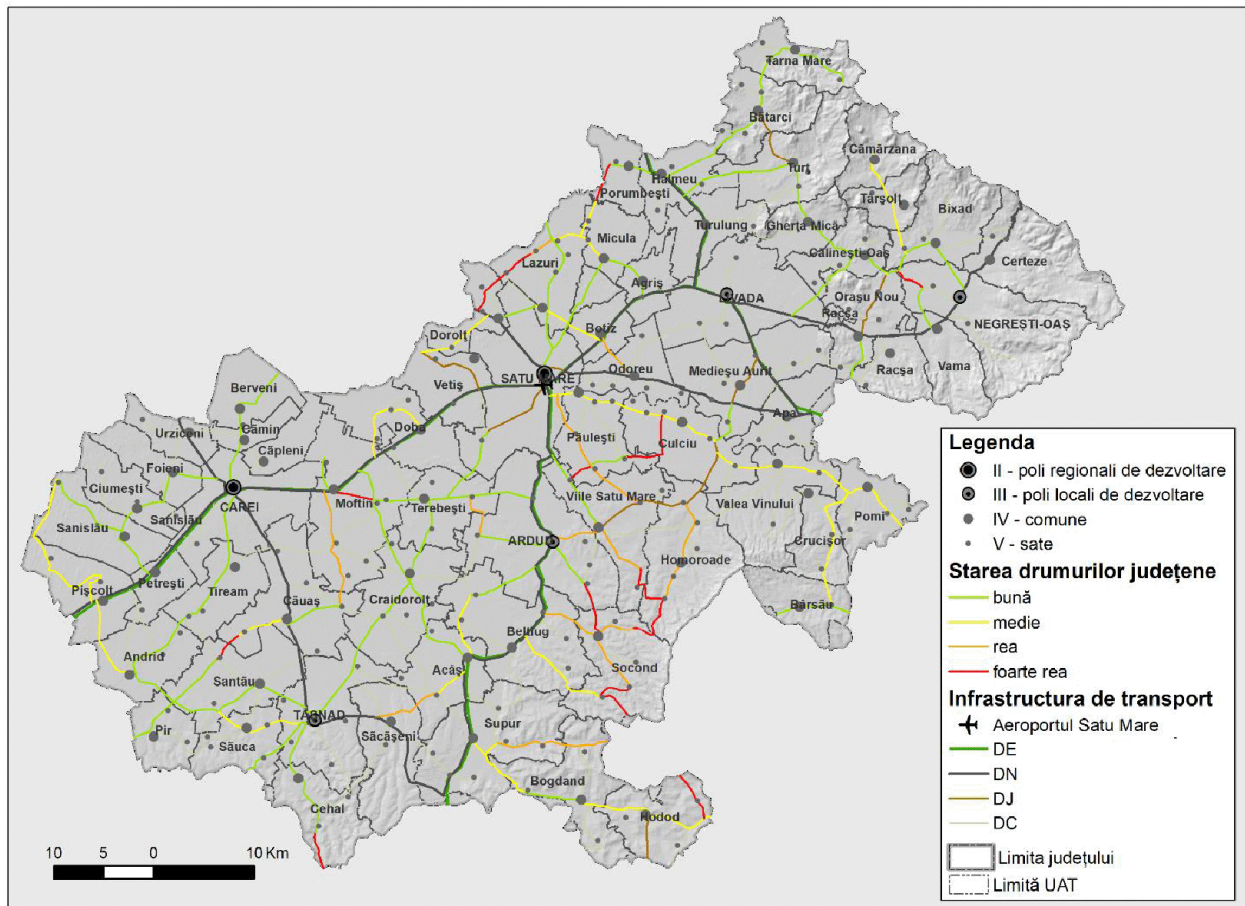

Fig. 7.7. Starea drumurilor județene. Sursa datelor: CJ Satu Mare.

Starea precară a drumurilor poate crește numărul de accidente rutiere. În județul Satu Mare în anul 2020 au fost înregistrate 236 accidente, cu aproximativ 3% mai multe decât în anul 2010 (figura 7.8). În ultimii 5 ani s-a înregistrat o ușoară scădere a numărului total de accidente la nivelul județului. Valoarea maximă la nivelul perioadei analizate corespunde anului 2016 (323 accidente), iar cea minimă anului 2010 (229 accidente). Numărul mic de accidente înregistrate în anul 2020 este și o consecință a restricțiilor de circulație impuse de carantinarea la nivel național în contextul pandemiei de Covid-19.

În cazul persoanelor rănite în accidente de circulație s-a înregistrat o creștere ușoară între limitele intervalului de analiză, de aproximativ 5% (figura 7.9). Numărul persoanelor rănite a înregistrat o creștere de 14,8% în perioada 2010-2020, în schimb numărul morților a scăzut semnificativ, cu 48,9% (în anul 2010 și au pierdut viața în accidente de circulației 45 de persoane – valoarea maximă din intervalul analizat, în timp ce în anul 2020 în această categorie de victime au fost încadrate 23 de persoane – valoarea minimă din intervalul analizat).

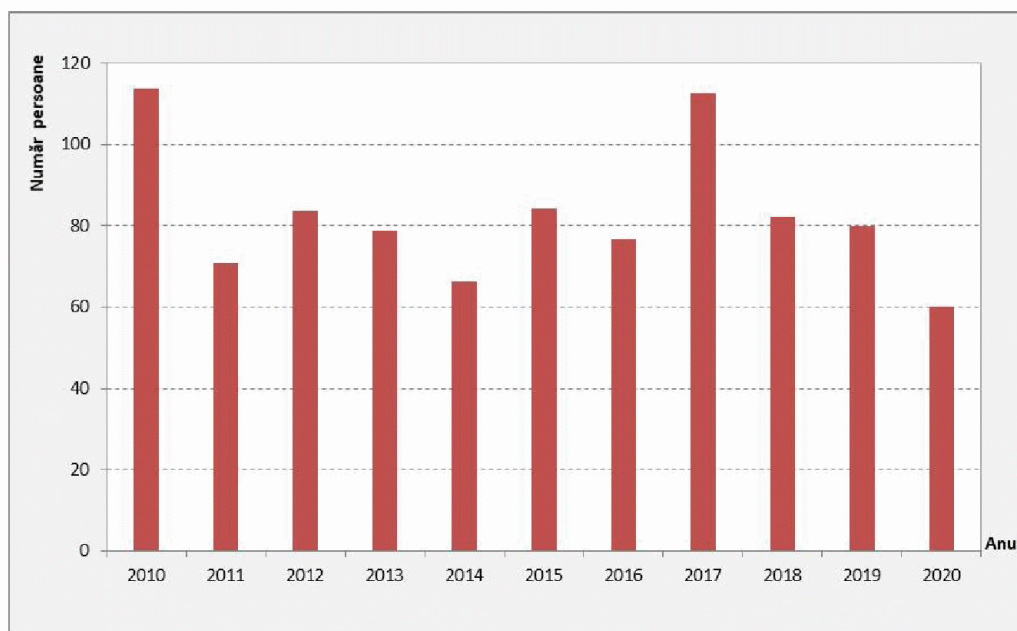

Figura 7.8. Număr total de accidente din județul Satu Mare în perioada 2010-2020.
Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

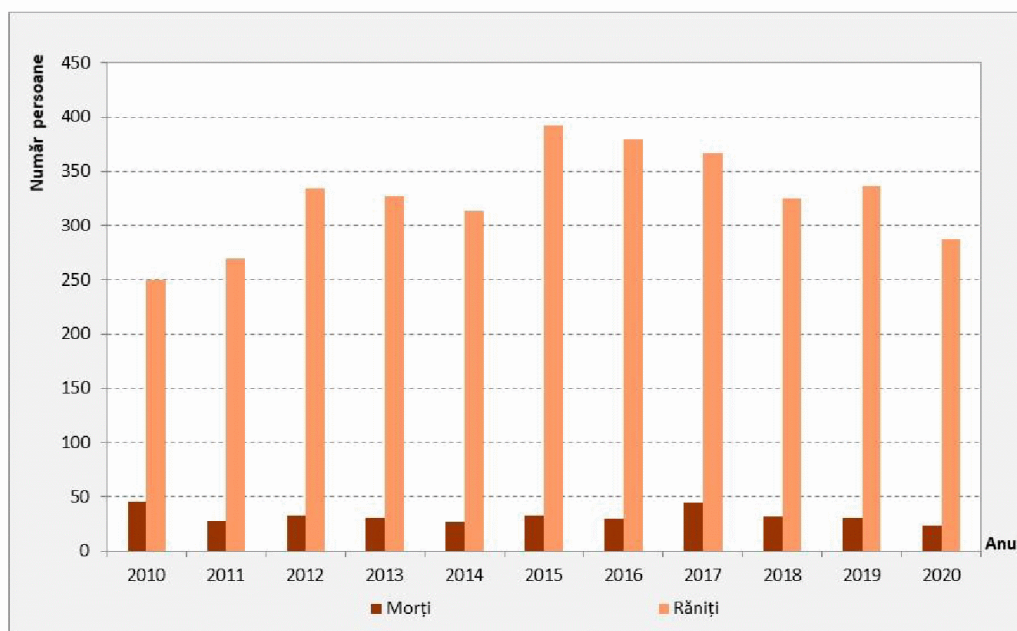

Figura 7.9. Persoane accidentate în județul Satu Mare în perioada 2010-2020.
Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

La nivelul județului au fost efectuate sau sunt în derulare mai multe proiecte din fonduri proprii, guvernamentale și europene, pentru modernizarea, repararea sau consolidarea drumurilor județene și a drumurilor comunale și a podurilor aferente. Cu toate acestea infrastructura de transport rămâne insuficient dezvoltată și de o calitate necorespunzătoare, continuarea investițiilor fiind necesară pentru creșterea siguranței rutiere, reducerea numărului de accidente, sporirea vitezei de trafic, creșterea

accesibilității și a mobilității populației și a mărfurilor. Îmbunătățirea condițiilor de circulație rutieră va conduce totodată la dezvoltarea oportunităților de afaceri, creșterea accesului la obiectivele turistice, dezvoltarea eco-turismului în zonele rurale, creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, precum și accesul în siguranță al elevilor la infrastructura educațională aflată la mare distanță de locuință, furnizarea operativă a serviciilor publice legate de intervențiile de urgență (incendii, sănătate etc.).

Față de anul 2015, ponderea drumurilor de pământ a scăzut cu 31%, ceea ce indică o preocupare a administrațiilor locale pentru modernizarea drumurilor din subordine. Un aport în acest sens, l-au avut însă programele europene (PNDR) și guvernamentale (în special PNDL) care au finanțat intervenții în infrastructura de transport locală din mediul rural (tabelul 7.2).

Tabelul 7.2. Lista proiectelor de infrastructură rutieră finalizare, aflate în derulare sau contractate.
Sursa datelor: MDLPA, 2021.

Nr. crt.	Denumire proiect	Tipul finanțării	Beneficiar
1	Varianta de ocolire Satu Mare	POIM 2014- 2020	CNAIR
2	Varianta de ocolire Carei (faza II)	POIM 2014- 2020	CNAIR
3	Modernizarea drumurilor județene DJ 108R din DN19A Beltiug-Beltiug Bai-Dobra-Hurezu Mare-DJ 108P-DJ 196 Corund-Bogdan-Hodod-limita de județ Salaj	POR 2014- 2020	CJ Satu Mare
4	Reducerea emisiilor de carbon în municipiul Carei pe baza măsurilor propuse în Planul de mobilitate Urbană Durabilă	POR 2014- 2020	UAT Carei
5	Reducerea emisiilor de carbon în municipiul Carei prin măsuri privind încurajarea utilizării bicicletei și îmbunătățirea infrastructurii aferentă traficului pedestrian	POR 2014- 2020	UAT Carei
6	Reabilitarea drumului comunal DC18A, Apa-Someșeni comuna Apa județul Satu Mare	PNDL I	UAT Apa
7	Reabilitarea drumului comunal DC86, Apa-Lunca Apei comuna Apa județul Satu Mare	PNDL I	UAT Apa
8	Modernizarea străzilor: Veronica Micle, Crișan, Matei Corvin în localitatea Ardud și strada Ghirișa în localitatea Mădăras, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Ardud
9	Modernizare drumuri comunale (străzi de interes local) din comuna Bârsău, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Bârsău
10	Modernizare străzi de interes local în comuna Bârsău, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Bârsău
11	Modernizare uliță în localitatea Ser, comuna Bogdand, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Bogdand
12	Reabilitare străzi de interes local în comuna Bogdand, județul Satu-Mare	PNDL I	UAT Bogdand
13	Asfaltare 4 km strada Vârșor, în comuna Cămărzana, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Cămărzana

Nr. crt.	Denumire proiect	Tipul finanțării	Beneficiar
14	Pod peste râul Crasna în comuna Căpleni și modernizare DE 530 comuna Capleni județul Satu Mare	PNDL I	UAT Căpleni
15	Modernizare drum comunal DC 51 Tiream – Ghenci (Limita teritoriu comuna Tiream-Căuș-cimitir Ghenci) Km 3+000-km6+000,00 comuna Căuș județul Satu Mare	PNDL I	UAT Căuș
16	Reabilitare drum comunal DN 1F- Rădulești, comuna Căuș județul Satu Mare	PNDL I	UAT Căuș
17	Reabilitare drum comunal DC 21 Lipău- Sîi, km 0+000-2+435 comuna Culciu județul Satu Mare	PNDL I	UAT Culciu
18	Modernizare drum comunal DC 59 Boghiș – Traian, în comuna Doba, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Doba
19	Modernizare drum comunal DC153 Paulian - Terebești, KM 0+000,00- km 1+335,65, în comuna Doba, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Doba
20	Reabilitare străzi în comuna Foieni, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Foieni
21	Pod km 29+031 - Turț, peste râul Turț prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
22	Modernizare drum județean DJ 195C Ady Endre - Căuș, km 18+822 - 24+822 prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
23	Modernizare drum județean DJ 195C Pir-lim. Jud. BH (Sălacea), km 42+318- 43+268, 43+268 - 44+768 prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
24	Modernizare DJ 195 Potău - DN 19 F prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
25	Modernizare drum județean DJ 193E Lim. Jud. MM - Bârsău de Sus - Lim. Jud. MM, km 12+000 - 20+325 prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
26	Modernizare străzi in comuna Micula	PNDL I	UAT Micula
27	Modernizare strazi de interes local cartier Tur, oraș Negrești-Oaș	PNDL I	UAT Negrești-Oaș
28	Modernizare străzile: Crizantemelor, Salcânilor, Mihai Viteazu și Moșilor (tronson str. Turului - str. Salcânilor), oraș Negrești-Oaș, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Negrești-Oaș
29	Modernizarea străzilor: Moșilor (tronson str. Ion Creangă- str. Turului) și DC 11- str. Turului (tronson str. Victoriei - str. Dumbrava) din orașul Negrești-Oaș	PNDL I	UAT Negrești-Oaș
30	Modernizarea străzilor: Primăverii, Viitorului, Pieții, Arenei, 1 Iunie (tronson strada Moșilor- strada Plopilor), 1 Iunie (prelungire strada 1 iunie- strada Pădurii) din orașul Negrești-Oaș	PNDL I	UAT Negrești-Oaș
31	Modernizarea străzilor: Livezilor (tronson Valea Cerbului-capat), Tudor Vladimirescu 2 (tronson Victoriei-Borcutului-Gozureni), Borcutului 1 (tronson 68 Tudor Vladimirescu-Luna) din Negresti-Oas	PNDL I	UAT Negrești-Oaș
32	Modernizarea străzilor: Pădurii, Valtori (tronson Vraticel-Grajduri), Popești 1(tronson Valea Cerbului-Zorilor) din Negresti Oas” din cadrul subprogramului „Regenerare urbană a municipiilor și orașelor”	PNDL I	UAT Negrești-Oaș
33	Reabilitare drumuri în localitatea Pomi, comunaPomi, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Pomi
34	Modernizare drum interes local în comuna Săcășeni, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Săcășeni
35	Modernizare străzi comuna Sanislău, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Sanislău
36	Modernizare ulițe în comuna Sanislău, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Sanislău
37	Modernizare drumuri și străzi în comuna Santău, Județul Satu Mare	PNDL I	UAT Santău
38	Modernizare drum comunal DC42 între localitățile Santău și Sudurău în	PNDL I	UAT Santău

Nr. crt.	Denumire proiect	Tipul finanțării	Beneficiar
	comuna Santău, județul Satu Mare		
39	Modernizare Drum Carei, inclusiv mutare/relocare și extindere rețele edilitare existente (apă, canal, gaze naturale, rețele electrice, rețele telecomunicații) Oraș Satu Mare județul Satu Mare	PNDL I	UAT Satu Mare
40	Modernizare drumuri publice în interiorul localității Stâna, comuna Socond, pe străzile Ponoare, Ciula, Pădure, Roib, Bidi, Foiuț, Ulița Vili, Tetiș în lungime totală L=4,5 km	PNDL I	UAT Socond
41	Modernizare drum comunal DC 5, comuna Tarna Mare, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Tarna Mare
42	Modernizare drum comunal DC51 Tiream Ghenci DJ 108M-limita Comunei Tiream km 0+000-km 3+000 comuna Tiream județul Satu Mare	PNDL I	UAT Tiream
43	Modernizarea drum comunal DC 8, km 5+836-8+215 comuna Turulung județul Satu Mare	PNDL I	UAT Turulung
44	Modernizare și reabilitare drum comunal DC 22 Valea Vinului comuna Valea Vinului județul Satu Mare	PNDL I	UAT Valea Vinului
45	Modernizare străzi în localitatea Cionchești și Tătărești, comuna Viile Satu Mare, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Viile Satu Mare
46	Modernizare străzi de interes local în comuna Călinești Oaş, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Călinești Oaş
47	Modernizare DC 37 Orbău, alimentare cu apă a localităților Cehăluț și Orbău, alimentare cu apă și canalizare pe strada Livezilor localitatea Cehal, comuna Cehal județul Satu Mare	PNDL I	UAT Cehal
48	Modernizare drumuri în comuna Cehal, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Cehal
49	Refacere pod peste Valea Rea din localitatea Huta Certeze, comuna Certeze județul Satu Mare	PNDL I	UAT Certeze
50	Modernizare drum de interes local în comuna Craidorolț-Eriu Sancrai-Satu Mic, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Craidorolț
51	Modernizare străzi în comuna Gherța Mică	PNDL I	UAT Gherța Mică
52	Reabilitare străzi de interes local în comuna Hodod	PNDL I	UAT Hodod
53	Modernizare drumuri comunale și străzi în comuna Homoroade	PNDL I	UAT Homoroade
54	Modernizare DJ 108L Tășnad - Cig - Eriu Sâncrai - Craidorolț - Pișcari - Terebești - Gelu - Mădăras, km 0+000 - km 36+987, județul Satu Mare prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
55	Modernizare DJ 108M: Tășnad (DN 1F) - Santău - Chereușa - Andrid - Dindești - Irina - Portița - Vezendiu - Tiream - Carei - Cămin - Lucăceni - Bervenii - granița Ungaria, km 0+000-km 59+979 (60+090) prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
56	Modernizare DJ 193A: Satu Mare (DJ 193)- Amați - Rușeni - Tătărești - Necopoi - Homorodu de Jos - Homorodu de Mijloc - Homorodu de Sus - Solduba - Hodișa - Socond - Rătești (DN 19 A), km 0+000 (0+900) km 49+124 (49+099) prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
57	Modernizare drumului județean DJ 195 B Doba (DN 19)- Boghiș- Dacia-Moftinu Mare-Crișeni-Craidorolț- Teghea-Mihăieni-Acaș - (DN 19A) km 0+000-km 34+039, județul Satu Mare, Tronson 3- Cr aidorolț- Teghea-Mihăieni- km 22+849.837-km 29+229.870 prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare

Nr. crt.	Denumire proiect	Tipul finanțării	Beneficiar
58	Modernizarea DJ 108G: Supuru de Sus (DN19) – Sechereșa – DJ 109N, km 0+00-km 4+910 (4+750), L=4.750 km prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
59	Modernizarea drumului județean DJ 195B Doba (DN 19) – Boghiș – Dacia – Moftinu Mare – Crișeni – Craidorolț – Tegehea – Mihăieni – Acâș (DN 19A) km 0+000 – km 37+105, Județul Satu Mare, Tronson Acâș – Mihăieni prin CJ Satu Mare	PNDL I	CJ Satu Mare
60	Reabilitare infrastructură rutieră în comuna Medieșu Aurit, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Medieșu Aurit
61	Modernizare drumuri publice în interiorul localităților Moftinu Mic, Moftinu Mare, Domănești și Ghilvacii, Comuna Moftin	PNDL I	UAT Moftin
62	Reabilitare și modernizare drum comunal DC 96 Ambud – Amați, județul Satu Mare comuna Păulești	PNDL I	UAT Păulești
63	Modernizare stradă Principală, sat Resighea, comuna Pișcolt, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Pișcolt
64	Reabilitare drum comunal DC 24 intersecție DJ 193B Bicaș Comuna Pomi, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Pomi
65	Modernizare ulițe interioare, pietruire și asfaltare, în comuna Socond, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Socond
66	Asfaltare străzi în localitatea Supuru de Sus, comuna Supur, județul Satu Mare	PNDL I	UAT Supur
67	Asfaltare străzi în localitățile Supuru de Jos, Dobra și Giorocuta-localitatea Supuru de Jos comuna Supur județul Satu Mare	PNDL I	UAT Supur
68	Reabilitare drum de acces la Zona de Acord Tășnad Oraș Tășnad județul Satu Mare	PNDL I	UAT Tășnad
69	Realizarea de poduri în orașul Negrești-Oaș	PNDL II	UAT Negrești-Oaș
70	Refacere podeț peste pârâul Bolda în comuna Beltiug, sat Bolda	PNDL II	UAT Beltiug
71	Refacere podeț peste Pârâul Maria în comuna Beltiug, sat Ratești	PNDL II	UAT Beltiug
72	Construire pod în localitatea Bixad, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Bixad
73	Modernizare străzi de interes local în comuna Bogdand, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Bogdand
74	Modernizare străzi în comuna Urziceni și Urziceni Pădure, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Urziceni
75	Construire Podul lui Endre peste Valea Satului în localitatea Racșa, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Racșa
76	Modernizare drum comunal DC 47 și lucrări de artă (podețe, rigole carosabile, șanțuri pereate, trotuare) pe străzi de interes local din localitatea Foieni, comuna Foieni, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Foieni
77	Reabilitare drumuri de interes local în localitățile Borlești și Aciua, comuna Pomi, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Pomi
78	Modernizare străzi de interes local în comuna Sauca, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Săuca
79	Construire Pod central peste pârâul Tarna Mare, în localitatea Tarna Mare, județul Satu Mare	PNDL II	UAT Tarna Mare
80	Modernizare DC13 în loc. Moșișeni, L=900 m, Com. Certeze	PNDL II	UAT Certeze
81	Pod peste canalul ANIF pe Drumul Lapului în comuna Doba	PNDL II	UAT Doba
82	VARIANTĂ de ocolire localitatea Doba, pentru acces la depozitul regional	PNDL II	UAT Doba

Nr. crt.	Denumire proiect	Tipul finanțării	Beneficiar
	de deșeuri în comuna Doba, județul Satu Mare		
83	Modernizare DJ 194B pe traseul Dara-Dorolț, comuna Dorolț, județul Satu Mare	PNDL II	CJ Satu Mare
84	Modernizare DJ 195 B Doba (DN19) - Boghiș-Dacia-Moftinu Mare-Crișeni-Craidorolț-Țeghea-Mihăieni-Acâș (DN19A) km 0+000-km 29+229.87, Tronsonul I km 0+000 - km 10+432 Doba (DN19)-Boghiș - Dacia - Moftinu Mare	PNDL II	CJ Satu Mare
85	Modernizare DJ 195 B Doba-(DN19) Boghiș-Dacia-Moftinu Mare-Crișeni-Craidorolț-Țeghea-Mihăieni-Acâș (DN19A) km 0+000 - km 29+229.87, Tronsonul II km 10+432 - km 22+849.837 Moftinu Mare - Crișeni-Craidorolț	PNDL II	CJ Satu Mare
86	Modernizare drum județean DJ 109 M Batarci-Valea Seacă, km 12+800-km16+920	PNDL II	CJ Satu Mare
87	Modernizarea drumului județean DJ 108C Carei (DJ 108M) - Căpleni (Biserica și Mănăstirea Franciscană Sfântul Anton de Padova) km 0+000 - km 3+500	PNDL II	CJ Satu Mare
88	Modernizarea drumului județean DJ 109P lim. jud. Sălaj - Cehal - km 27+560 - km 33+960	PNDL II	CJ Satu Mare
89	Modernizarea drumului județean DJ 195 Arduș - Viile Satu Mare - Tătărași - Necopoi - Cărășeu, tronson I Arduș - Viile Satu Mare km 0+000 - km 7+645 și tronson III Necopoi Cărășeu km 17+460 - km 23+810, județul Satu Mare	PNDL II	CJ Satu Mare
90	Modernizarea drumului județean DJ 195 Arduș - Viile Satu Mare - Tătărași - Necopoi - Cărășeu, tronson II Viile Satu Mare - Tătărași, km 5+750 - km 9+935, județul Satu Mare	PNDL II	CJ Satu Mare
91	Reparații capitale drum județean DJ 194C: intersecție DJ194A - Botiz (int DN19), km 8+041-km11+491, județul Satu Mare	PNDL II	CJ Satu Mare
92	Pod peste râul Someș - amplasament str. Ștrandului	PNDL II	UAT Satu Mare
93	Reabilitare pod peste râul Lechincioara în comuna Târșolț	PNDL II	UAT Târșolț
94	Pod peste râul Turt - DC 7, comuna Turulung	PNDL II	UAT Turulung
95	Modernizare străzi în comuna Pișcolt	PNDR	UAT Pișcolt
96	Modernizare străzi și drumuri comunale în comuna Halmeu	PNDR	UAT Halmeu
97	Reabilitare și modernizare drumuri comunale și străzi în comuna Petrești	PNDR	UAT Petrești
98	Modernizare străzi în comuna Odoreu	PNDR	UAT Odoreu
99	Modernizare străzi în comuna Andrid	PNDR	UAT Andrid
100	Modernizare drumuri și străzi în comuna Sântău	PNDR	UAT Sântău
101	Modernizare drumuri și străzi în comuna Supur	PNDR	UAT Supur
102	Reabilitare drumuri în comuna Păulești REV. 2	PNDR	UAT Păulești
103	Modernizare străzi în comuna Vama	PNDR	UAT Vama

În figura următoare sunt evidențiate sursele de finanțare utilizate de UAT-uri pentru proiectele de modernizare a infrastructurii rutiere de interes local.

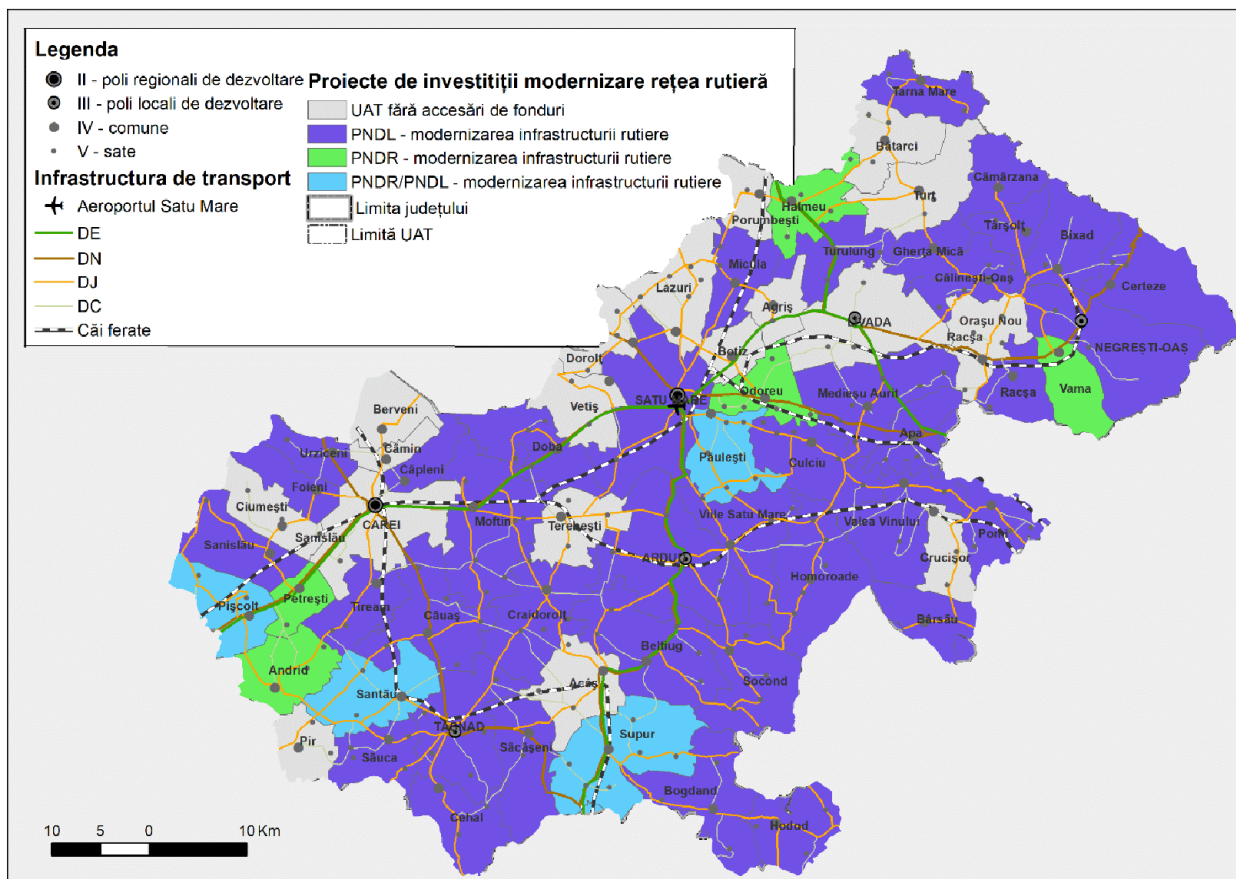

Figura 7.10. Surse de finanțare utilizate pentru modernizarea rețelei de transport rutier, pe UAT-uri, din județul Satu Mare. Sursa datelor: MDLPA, 2021.

Dintre comunele din județ care au beneficiat de fonduri prin PNDR 2014-2020 pentru modernizarea drumurilor comunale și a străzilor (inclusiv poduri, podețe), putem menționa: Vama, Păulești, Supur, Sântău, Andrid, Odoreu, Petrești, Halmeu, Pișcolț. În cazul PNDL, beneficiarii au fost mai numeroși (42 de primării): Apa, Arduș, Bârsău, Bogdand, Cămărzana, Căpleni, Căuaș, Culciu, Doba, Foieni, Satu Mare, Micula, Negrești Oaș, Pomi, Racșa, Săcășeni, Sanislău, Sântău, Socond, Tarna Mare, Tiream, Turulung, Urziceni, Valea Vinului, Viile Satu Mare, Beltiug, Bixad, Călinești Oaș, Cehal, Certeze, Craidorolț, Gherța Mică, Hodod, Homoroade, Medieșu Aurit, Moftin, Păulești, Pișcolț, Săuca, Supur, Tășnad și Târșolț. Singurele primării care nu au accesat, în perioada de programare 2014-2020, astfel de fonduri pentru drumuri au fost: Carei, Livada, Acăș, Agriș, Bătarci, Bervenii, Botiz, Cămin, Ciumești, Crucișor, Dorolț, Lazuri, Orașu Nou, Pir, Porumbesti, Terebești, Turț și Vetis.

Conform măsurătorilor efectuate de Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere (CNAIR) la nivelul anului 2015 (datele cele mai recente disponibile), cele mai solicitate drumuri erau DN 1C (sectorul cuprins între limita județului și DN 19F – localitatea Apa) cu 13498 vehicule/zi, DN 19 cu 10813 vehicule/zi pe sectorul cuprins între Satu Mare și Doba, respectiv 8709 vehicule/zi pe sectorul cuprins între Satu Mare și intersecția cu DN 1C și DN 19A, sectorul cuprins între Satu Mare și punctul de trecere a frontierei Petea, cu 7167 vehicule/zi.

Intensificarea traficului pe rețeaua de drumuri publice este justificată și de indicele de motorizare care a crescut considerabil în ultimii ani, de la 180 autovehicule/1.000 locuitori în 2010 la 318 autovehicule/1.000 locuitori în 2020 (figura 7.11), dar și a numărului de autoturisme înmatriculate. Dintre analiza autoturismelor înmatriculate în ultimii ani, se observă ca cea mai mare pondere o au cele importate de ocazie. În 2013 și 2017 acestea au reprezentat peste 95% din totalul autorismelor înmatriculate (figura 7.12).

Figura 7.11. Variația indicelui de motorizare în județul Satu Mare.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

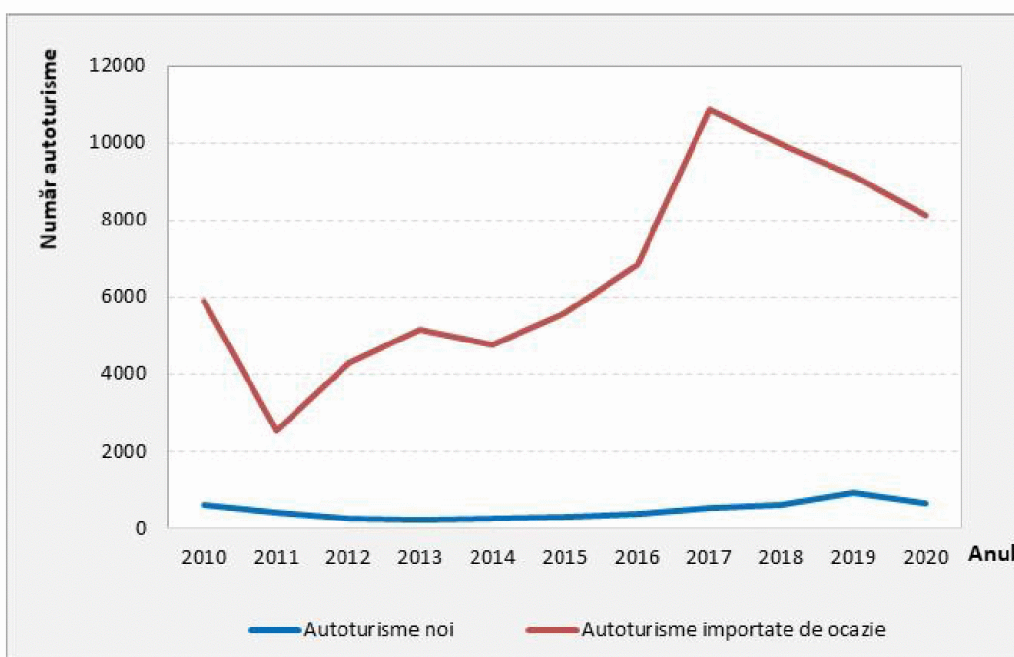

Figura 7.12. Variația numărului de autoturisme înmatriculate anual în județul Satu Mare.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

7.2. Transport feroviar

În ultimii ani lungimea căilor ferate atât la nivelul României și al Regiunii Nord-Vest, cât și la nivelul județului Satu Mare s-a diminuat, prin scoaterea din circuit a unor tronsoane. Aceasta se datorează scăderii importanței transportului feroviar în detrimentul celui rutier și aerian.

Conform Institutului Național de Statistică, lungimea căilor ferate de la nivelul județului Satu Mare este de 214 km, 210 km fiind clasificate ca linii ferate normale cu o cale, iar 4 km fiind linii cu ecartament larg (figura 7.13).

Figura 7.13. Rețeaua de transport feroviar din județul Satu Mare. Sursa: CFR SA.

Județul Satu Mare este deservit de următoarele magistrale și linii de cale ferată:

- magistrala feroviară 400, care face legătura cu Baia Mare, Dej, Brașov și București pe o ramificație, respectiv spre Cluj-Napoca și Alba Iulia;
- linia de cale ferată 402 partea sudică, care face legătura municipiului Carei cu Oradea, respectiv Arad și Timișoara;
- linia de cale ferată 402 partea nordică între Carei – Satu Mare și Halmeu, frontiera cu Ucraina;
- linia de cale ferată 412, direcția Carei – Tășnad spre Zalău, Jibou, Dej;
- linia de cale ferată 417 de la Satu Mare spre Livada, Negrești-Oaș și Bixad (linie neinteroperabilă);
- linia de cale ferată 422, direcția Carei – frontiera cu Ungaria, cu legătură spre Debrecen, Budapesta.

Deși transportul feroviar, atât pentru călători, cât și pentru mărfuri este mai ieftin decât celelalte menționate, totuși viteza scăzută de circulație a trenurilor (din cauza vechimii locomotivelor și a rețelelor) diminuează progresiv atractivitatea acestui mod de transport. Pentru ca acest mod de transport sigur și ieftin să se relanseze, este nevoie de modernizarea locomotivelor și vagoanelor și a rețelelor de căi ferate și de dublarea liniilor pentru un transport mai intens. În tabelul următor sunt evidențiate vitezele comerciale medii pentru principalele relații origine-destinație regionale în raport cu municipiul Satu Mare. Se observă că cea mai ridicată valoare a vitezei comerciale este de 64,35 km/h, fiind atinsă pe relația Satu Mare – Oradea, în cazul trenurilor de rang interregio. Viteza minimă, de sub 30 km/h este specifică trenurilor regio care circulă între stațiile Satu Mare și Dej Călători.

Tabelul 7.3. Viteza comercială a trenurilor de călători, 2021. Sursa datelor: CFR Călători.

Relația	Rang tren	Distanța (km)	Durata de parcurs (min)	Viteza comercială (km/h)
Satu Mare – București	IR**-RE***-IR	782	1058	44,35
Satu Mare – Oradea	IR	133	124	64,35
Satu Mare – Oradea	R*	133	166	48,07
Satu Mare – Oradea	IRN****	133	132	60,45
Satu Mare – Dej Călători	IR-R-RE	224	378	35,56
Satu Mare – Dej Călători	R-RE	194	401	29,03
Satu Mare – Dej Călători	R-IRN	194	265	43,92
Satu Mare – Baia Mare	R	60	91	39,56
Satu Mare – Baia Mare	IR	60	76	47,37
Satu Mare – Arad	IR	254	264	57,73
Satu Mare – Arad	R-IR	254	314	48,54

*tren Regio, **tren Interregio, ***tren Regio Expres, ****tren InterRegioNight

O altă problemă este generată de faptul că doar 37% din rețeaua feroviară actuală este electrificată, lucru care duce la înregistrarea unor întreruperi în programul de operare ca urmare a necesității schimbării locomotivelor, prin urmare la o prelungire a duratei de călătorie. Una dintre rutele în care există pauze în sistemul de operare este și ruta Botoșani, Piatra Neamț, Baia Mare și Satu Mare.

Analiza Modelului Național de Transport realizată de AECOM arată faptul că cererea cea mai mare pentru deplasările zilnice pe calea ferată este pe sectorul Oradea – Cluj Napoca – Satu Mare – Baia Mare.

Pentru îmbunătățirea transportului feroviar pentru transportul de călători și mărfuri, CFR are prevăzute o serie de proiecte care au fost prinse în Master Planul General al Transporturilor. Astfel la nivelul județului Satu Mare stațiile CFR din municipiile Carei și Satu Mare care se află pe rețeaua TEN-T Comprehensive sunt propuse pentru modernizare, la fel ca și calea ferată.

7.3. Transport aerian

Județul Satu Mare dispune de Aeroportul Internațional Satu Mare înființat în anul 1975. În prezent se asigură legături directe interne cu orașele București și Constanța în sezonul estival și externe către Anglia, Franța, Italia și Germania. Cele 3 companii aeriene care operează din Aeroportul Internațional Satu Mare sunt Tarom, Wizz Air și din 2021, HiSky cu două rute: Paris (Franța) și Frankfurt (Germania).

În perioada 2015-2016, a fost implementat proiectul “Reabilitare și modernizare suprafețe de mișcare și extindere aerogara la aeroportul Satu Mare”, în valoare de 66,2 milioane Lei, cu finanțare nerambursabilă obținută de Regia Autonomă Aeroportul Satu Mare în calitate de beneficiar, în cadrul Programului Operațional Sectorial – Transport 2007-2013. Proiectul a avut ca obiectiv general dezvoltarea integrată la standarde europene a Aeroportului Satu Mare, susținut de următoarele obiective specifice:

- *Modernizarea și reabilitarea infrastructurii de transport aerian în Satu Mare, pentru îndeplinirea standardelor de transport europene și asigurarea condițiilor optime de transport pentru peste 3 milioane de cetățeni europeni care ar putea folosi infrastructura aeroportuară din Satu Mare.*
- *Creșterea conectivității zonei reprezentată de aria de captare a Aeroportului Satu Mare și a Regiunii Nord-Vest la rețeaua de transport europeană, bazată pe creșterea fluxului de pasageri în urma atragerii de noi operatori de transport aerian datorită investițiilor ce se vor realiza pentru modernizarea aeroportului Satu Mare.*
- *Dezvoltarea sustenabilă a regiunii Satu Mare, prin asigurarea infrastructurii de transport necesare unei dezvoltări economice susținute.*

- *Promovarea elementelor de siguranță a traficului aerian de persoane, prin realizarea de investiții în infrastructura de securitate și siguranța a transporturilor.*

Investițiile au inclus refacerea în totalitate a suprafețelor de mișcare (pista de aterizare/decolare și platforma), realizarea a două platforme antisuflu, realizarea unui șanfren pe banda pistei precum și a platformei, turnarea unui strat subțire de asfalt la rece pe o suprafață de 127.000 mp, refacerea în totalitate a rosturilor de dilatare și de contracție cu material în cantitate de 72.000 ml, înlocuirea și decolmatarea sistemului de drenaj ape pluviale din contrapantă. Sistemul de balizaj al pistei a fost ridicat de la categoria CAT I la CAT II. Extinderea clădirii aerogării a mărit suprafața existentă cu 1115 mp ajungând în prezent la o suprafață totală de 2150 mp. În urma finalizării lucrărilor, capacitatea operațională a ajuns la un număr de 200 de pasageri procesați pe oră pe flux. Aerogara este dotată cu o linie de 4 ghișee de check-in, 4 porți de control securitate de ultima generație, sisteme CCV PELCO cu un număr de 73 camere de supraveghere, din care 12 camere sunt dotate cu telemetrie, sistem de alarmare anti-incendiu, sisteme audio și de informare vizuală performante, pentru pasageri. Investițiile realizate de-a lungul ultimilor ani au adus confort atât pasagerilor, cât și angajaților aeroportului.

După finalizarea proiectului de modernizare, traficul de pasageri a cunoscut o creștere de 155%, de la 23.796 pasageri în anul 2017, la 60.795 pasageri în anul 2019 (figura 7.14).

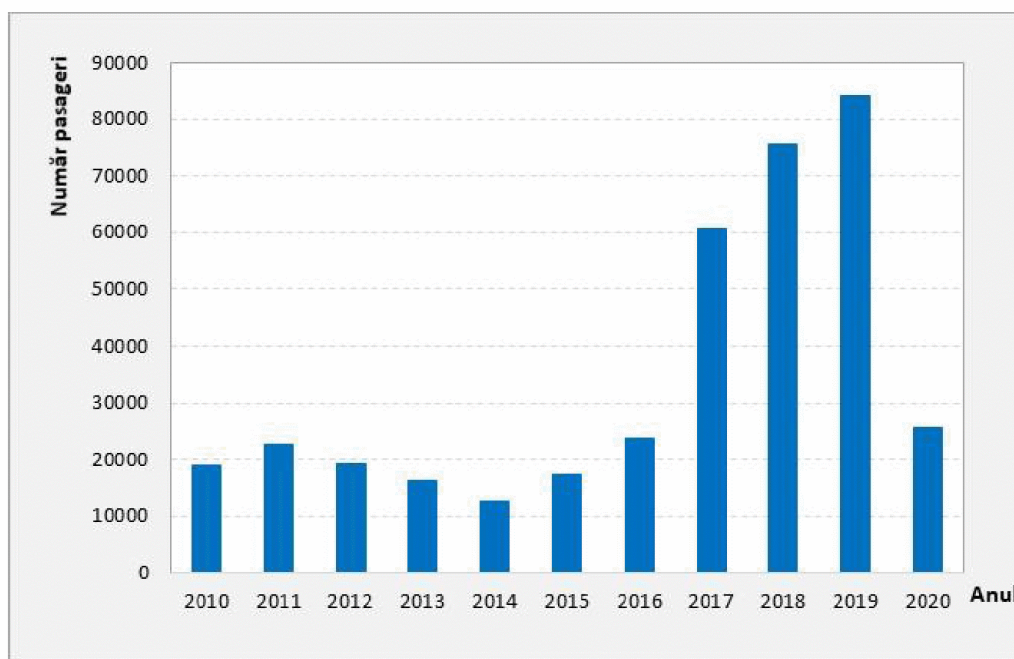

Figura 7.14. Variația numărului de pasageri - Aeroportul Internațional Satu Mare.

Sursa datelor: www.aeroportulsatumare.ro.

Din figura de mai sus se observă instalată o tendință crescătoare a numărului de pasageri în perioada 2017-2019. În anul 2020, în contextul restricțiilor de deplasare asociate pandemiei de COVID-19, traficul pe Aeroportul Internațional Satu Mare a fost afectat semnificativ, fiind redus la 25.547 pasageri. În aceeași perioadă, mișcările de aeronave s-au redus cu 39%, de la 2.390 în anul 2019, la 1.466 în anul 2020.

În prezent Aeroportul Satu Mare R.A are în implementare proiectul “Carpathian small aviation – new approaches for mobility of persons and goods in Carpathian region”, în valoare de 1.088.557 de euro. Acesta prevede dezvoltarea aviației generale în zonele de graniță (RO, UA, HU, SK), crearea unei platforme pentru aviația mică la Aeroportul Satu Mare (1000 m²), înființarea unei Școli de Zbor la Satu Mare și înființarea primei platforme de flight sharing.

Conform situației proiectelor depuse în cadrul Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, la data de 30.11.2021 proiectul “Dezvoltarea infrastructurii aeroportuare a Aeroportului Satu Mare prin îmbunătățirea condițiilor de siguranță aeroportuară” depus de Aeroportul Satu Mare R.A., în calitate de Beneficiar, se afla în faza de evaluare. Acesta are valoarea totală eligibilă de 32 milioane lei și prevede construirea unui drum tehnologic perimetral, construirea unei Remize P.S.I., sistem de televiziune cu circuit închis pentru gardul perimetral și zona tehnică, achiziționarea de echipament de securitate și a unei autospeciale de intervenție și a unei Ambulanțe tip B1.

7.4. Transport public

Transportul interurban (rutier) de călători în interiorul județului se asigură de către diverși operatori privați, în baza Programului de transport public județean de persoane prin curse regulate, elaborat și aprobat de către Consiliul Județean Satu Mare, care a fost actualizat de mai multe ori. Acesta cuprinde un total de 84 trasee, toate având capete în centrele urbane ale județului, unde există și autogări, care sunt atribuite printr-o procedură transparentă, competitivă, operatorilor din domeniu. Programul stabilește pentru fiecare traseu stațiile de capăt, cele intermediare, numărul de curse planificate/ zi, capacitatea minimă de transport, numărul de vehicule necesare, zilele și programul de circulație. Mai mult, conform ultimelor modificări legislative, programul de circulație este stabilit pentru a acomoda și programul de transport al elevilor, aceștia fiind unii dintre cei mai frecvenți pasageri, alături de navetiști.

Tabel 7.4. Trasee transport public județean - poli de transport.

Sursa datelor: CJ Satu Mare.

Nr. Crt.	Localitate	Numar de trasee		
		Origine	Destinație	Total
1	Municipiul Satu Mare	57	4	61
2	Municipiul Carei	9	1	9
3	Orașul Negrești-Oaș	4	2	6
4	Orașul Tășnad	5	1	6
5	Zone rurale	1	-	1
Total				84

Infrastructura tehnico-edilitară aferentă sistemului de transport public județean este reprezentată de stațiile terminus și de cele intermediare. În polii de transport stațiile terminus sunt în autogări, aflate în proprietate privată. Aceste componente ale sistemului de transport prezintă amenajări minimale, aspect care nu susține orientarea către o mobilitate durabilă.

Serviciul de transport public interjudețean prin servicii regulate este gestionat de Autoritatea Rutieră Română (ARR), având operatori privați. Conform programului de transport publicat de ARR, în municipiile Satu Mare și Carei sunt prevăzute zilnic 36 curse (tabelul 7.5). În municipiul Satu Mare acestea au sosiri/ plecări în/ din autogările Transurban și Orizont.

Tabelul 7.5. Trasee transport public interjudețean. Sursa datelor: A.R.R., 2017.

Nr. Crt.	Localitate de plecare	Localitate de sosire	Număr curse/ zi
1	Satu Mare	Cluj Napoca	6
2	Satu Mare	Sighetu Marmației	1
3	Satu Mare	Cehu Silvaniei	4
4	Satu Mare	Seini	1
5	Satu Mare	Târgu Mureș	1
6	București	Satu Mare	6
7	Sibiu	Satu Mare	1
8	Bistrița	Satu Mare	3
9	Baia Mare	Satu Mare	3
10	Sighetu Marmației	Satu Mare	1
11	Rădăuți	Satu Mare	1
12	Carei	Cluj Napoca	8
Total			36

Transportul de persoane prin curse regulate în municipiul Satu Mare este asigurat de operatorul de transport local Transurbis S.A.

În anul 2021 Municipiul Satu Mare a realizat în cadrul proiectului “Dezvoltarea infrastructurii de transport public în municipiul Satu Mare”, finanțat prin Programul Operațional Regional 2014-2020, un terminal de călători amplasat pe Str. Botizului.

8. PROFIL ECONOMIC

8.1. Resursele pentru dezvoltarea economiei

Principala resursă naturală de la nivelul județului Satu Mare este reprezentată de cele aproximativ 319.335 ha de teren agricol, care plasează județul pe locul 3 la nivelul regiunii Nord-Vest. Dintre acestea, 232.202 ha sunt teren arabil, cea mai mare parte dintre ele fiind soluri bogate în humus, favorabile culturilor de cereale și plante tehnice. De asemenea pășunile ocupă aproape 47.250 ha (penultimul loc la nivel regional), dar existând totuși premisele pentru practicarea unei agriculturi de tip mixt (vegetală și creșterea animalelor). Nu în ultimul rând, caracteristicile pedo-climatiche din zonă sunt favorabile și culturii de viță de vie care ocupă 3.423 ha (primul loc la nivel regional), mai ales pe versanții mai însoriți ai dealurilor și podișurilor.

Resursele de apă joacă și ele un rol important. Astfel, pe teritoriul județului se află cursurile de apă ale râurilor Someș, Tur 66 km și Crasna 57 km, la care se adaugă pârâul Tarna Mare, râul Valea Rea, pârâul Turt, pârâul Homoroade, pârâul Talna Mare, râul Ier. Totodată, pe teritoriul județului se regăsesc mai multe lacuri, majoritatea iazuri piscicole și acumulări cu rol de protecție împotriva inundațiilor, alimentare cu apă potabilă, irigații favorabile practicării pisciculturii în scop sportiv sau comercial, activităților de agrement. Pe lângă resursele de apă de suprafață, cele subterane apar la suprafață ca izvoare sau prin foraje, sub formă de ape minerale carbogazoase, cloruro-sodice, cu proprietati alcaline (Bixad, Turt, Orasu Nou), slab sulfuroase (Luna Ses, Vama, Ghenci) sau bicarbonate (Tarna Mare, Valea Mariei, Noroieni, Micula), precum și ape minerale termale în localitățile Ady Endre, Satu Mare, Acâș, Carei.

Pădurile de la nivelul județului ocupă 72.431 ha de teren, situându-se pe ultimul loc la nivel regional, cu o suprafață forestieră de 3 ori mai mică decât în județul Maramureș, respectiv de peste 2,5 ori mai redusă decât în Bihor, Cluj și Maramureș. Județul este afectat de despăduriri masive și acțiuni de regenerare artificială reduse ca suprafață. Totuși, fondul forestier existent este unul valoros, fiind compus din lemn de esență tare, exploatat, conform amenajamentelor silvice, pentru prelucrare, încălzire etc. În plus, pădurile reprezintă surse și pentru alte produse forestiere de interes economic și joacă un important rol recreațional.

Fondul cinegetic al județului este de asemenea o importantă resursă naturală, cuprinzând zeci de mii de hectare de fonduri de vânătoare cu specii de păsări de baltă, păsări sedentare, iepuri de câmp, mistreți, vulpi, șacali, căprioare etc. Această activitate atrage un număr important de vizitatori/ turiști din afara județului și chiar a țării.

Alături de valorile relativ ridicate ale radiațiilor solare, apele termale reprezintă principala sursă pentru investiții în domeniul producerii de energie regenerabilă. De asemenea, ponderea ridicată a suprafețelor agricole constituie o premisă favorabilă pentru construcția de centrale pe bază de biomasă.

8.2. Nivelul de dezvoltare economică și mediul de afaceri județean

Conform datelor publicate de Eurostat, în anul 2018, județul Satu Mare a înregistrat o valoare a PIB-ului de circa 2,5 miliarde euro. Astfel, județul Satu Mare ocupa a 4-a poziție la nivel regional (figura 8.1), respectiv a 30-a poziție la nivel național. PIB-ul județului reprezenta la acel moment 10,3% din PIB-ul regiunii Nord-Vest și 1,2% din PIB-ul național al României (figurile 8.2 și 8.3). Comparativ cu anul 2010, în moneda euro, PIB-ul județului a înregistrat o creștere cu 39,2%, un ritm mai lent de creștere decât cel de la nivel regional (+41,6%), dar ușor mai ridicat decât cel național (+38,6%).

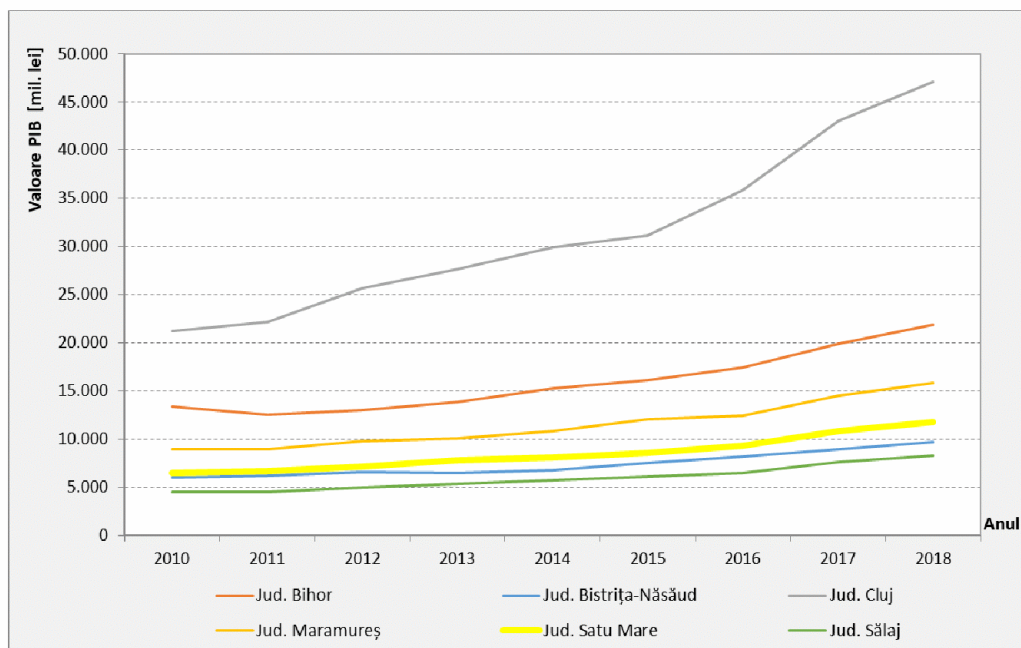

Figura 8.1. Variația anuală a PIB la nivel județean și regional.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online; Eurostat.

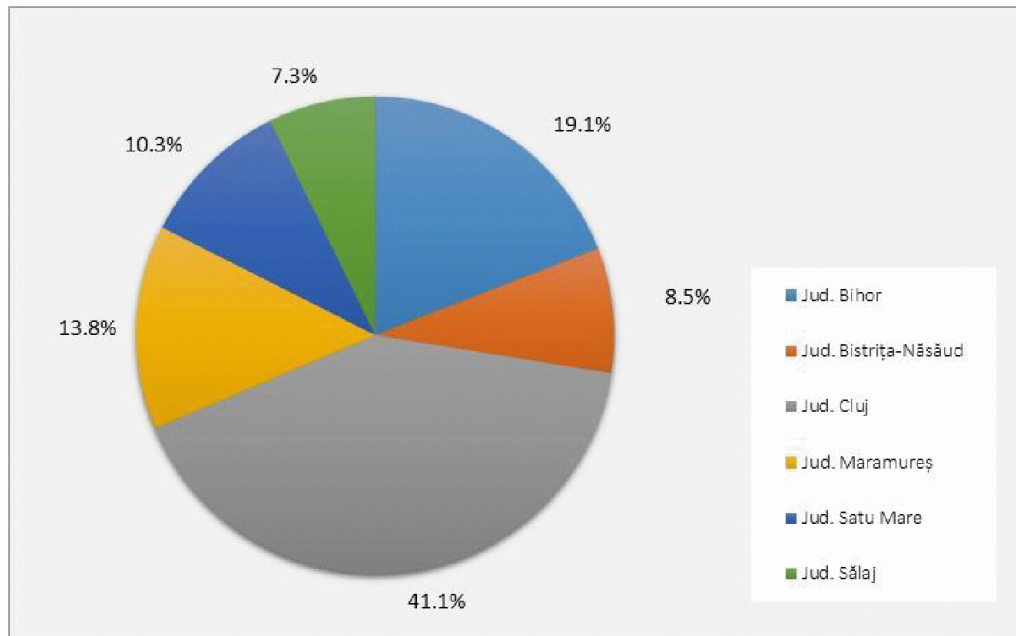

Figura 8.2. Contribuția județelor în PIB total al regiunii Nord-Vest.
Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online; Eurostat.

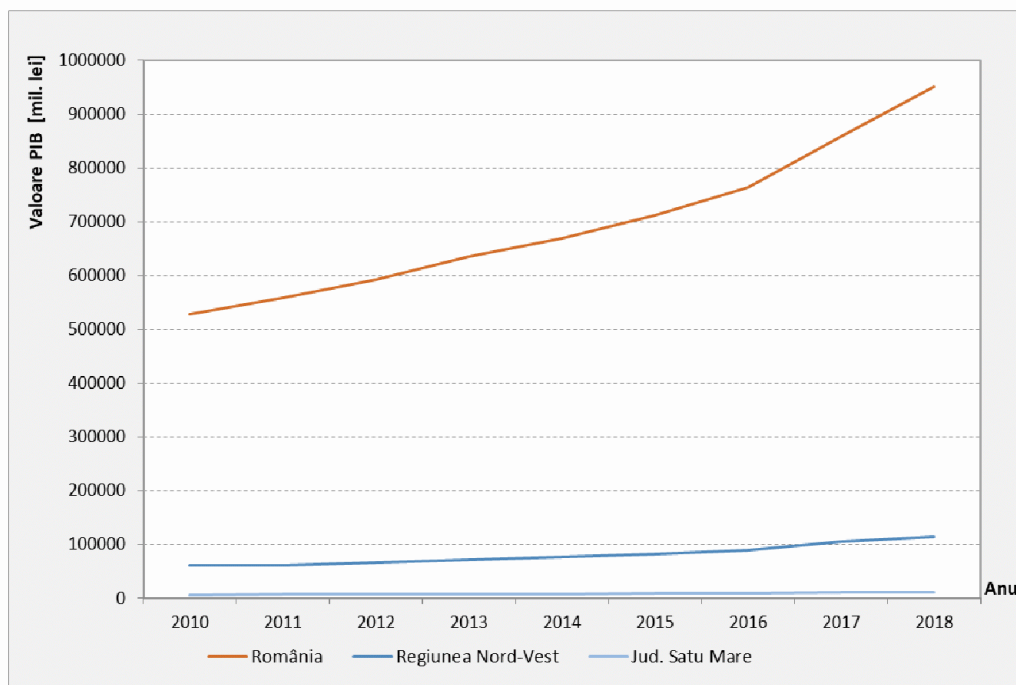

Figura 8.3. Variația anuală a PIB la nivel județean, regional și național.
Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online; Eurostat.

În anul 2018, PIB/ locuitor al județului Satu Mare era de 14.300 PPS/ locuitor, înregistrându-se o creștere cu circa 62,5% față de anul 2010, ceea ce relevă o creștere reală a nivelului de dezvoltare economică. Această valoare este foarte apropiată de cea regională de 65,5%, situându-se însă peste creșterea națională de 54,7%. În figura 8.4 sunt evidențiate variațiile anuale ale indicatorului PPS (puterea de cumpărare standard).

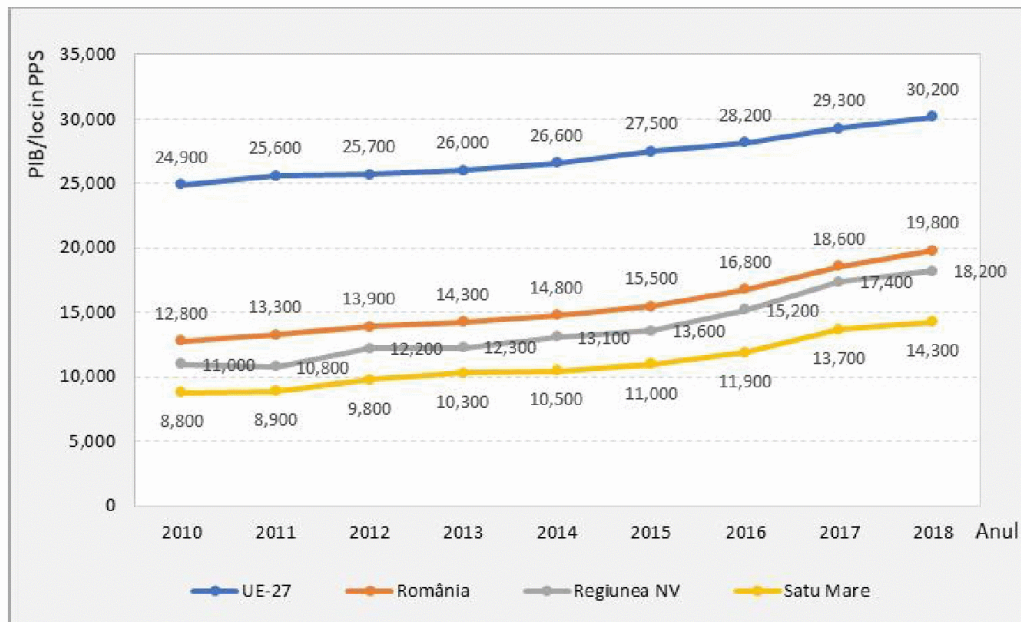

Figura 8.4. Variația anuală a PIB (PPS) în perioada 2010-2018.

Sursa datelor: Eurostat.

În ceea ce privește valoarea adăugată brută (VAB) realizată în județul Satu Mare, în 2018 aceasta s-a ridicat la 2,28 miliarde euro, cu 66,6% mai mult față de anul 2010. Acest ritm de creștere este unul inferior celui regional (73,5%), dar superior celui național (65%). Din acest punct de vedere, județul Satu Mare ocupă a 4-a poziție la nivel regional, înregistrând o pondere de circa 10,2% din VAB regional, depășind din această perspectivă doar județele Bihor (8,4%) și Sălaj (7,2%). Structura pe activități a acestui indicator este prezentată în figura următoare.

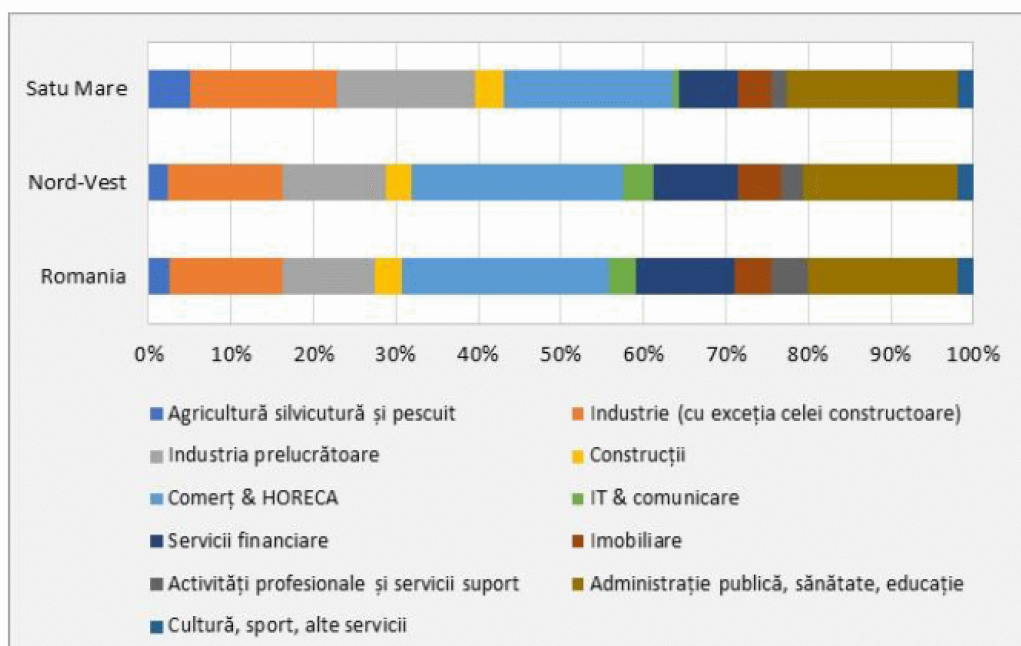

Figura 8.5. Structura pe activități a VAB generate la nivel județean, regional și național în anul 2018. Sursa datelor: Eurostat.

Astfel, în baza structurii pe activități a Valorii Adăugate Brute, putem deduce următoarele aspecte esențiale care pot descrie peisajul economic din județul Satu Mare:

- Comerțul și HORECA, alături de administrația publică, sănătate și educație sunt domeniile cu cele mai mari ponderi în economia județului, generând aproximativ 42% din valoarea adăugată. Comparativ cu valorile VAB regionale și naționale ale comerțului și HORECA, valoarea la nivel județean este mai mică cu 5%, în schimb cea pentru administrație publică, sănătate și educație este mai mare cu 3 procente.
- Industria, inclusiv cea prelucrătoare reprezintă de asemenea valori importante în totalul VAB al județului, având valori mai ridicate decât mediile regionale și naționale.
- Sectorul construcțiilor este în creștere și generează circa 3,5% din valoarea adăugată brută din județ, cu o pondere superioară mediei regionale și naționale.
- Ramurile economiei care necesită forță de muncă înalt calificată, precum IT&C, și activitățile profesionale – înregistrează ponderi foarte mici în generarea valorii adăugate brute, fapt care explică migrația forței de muncă tânără către centrele universitare din țară (cu precădere către Cluj-Napoca). Excepție face însă sectorul serviciilor financiare care reprezintă 7,1% din valoarea VAB la nivel județean, cu toate acestea rămâne însă sub valorile medii regionale și naționale.

Mediul de afaceri

Institutul Național de Statistică raporta pentru anul 2020, un număr de 8.853 de unități locale active în județul Satu Mare, ceea ce reprezenta circa 9,2% din întreprinderile din regiunea de Nord-Vest, situând județul pe a 4-a poziție din regiune, depășind doar județele Bistrița-Năsăud și Sălaj. Unitățile locale active din județul Satu Mare reprezentau circa 1,3% din totalul întreprinderilor din țară.

Cu privire la densitatea unităților locale active la 1.000 de locuitori rezidenți, în județul Satu Mare aceasta era 27 de unități, sub media regională de 38 de unități, respectiv cea națională de 33. Observăm astfel un spirit antreprenorial mediu-dezvoltat la nivelul județului.

În funcție de dimensiunea întreprinderilor, din totalul de 8.858 de unități locale active, 7.810 (88,2%) erau microîntreprinderi, 879 (10%) – întreprinderi mici, 145 (1,63%) întreprinderi medii și 19 (0,2%) – întreprinderi mari. În dinamică, în perioada 2010-2011 a fost înregistrat cel mai mic număr de întreprinderi, ca efect direct al crizei economice și financiare. Totuși, din 2010 până în 2020, numărul total de unități locale active a crescut cu 19,9%, dintre care: microîntreprinderile cu 24%, întreprinderile mici au scăzut cu 2%, cele mijlocii au înregistrat în 2020 același număr ca și în urmă cu un deceniu, iar întreprindeile mari au cunoscut o creștere cu 12%.

În figura următoare este prezentată dinamica numărului de întreprinderi active din județul Satu Mare, pe clase de mărime, în perioada 2010-2020.

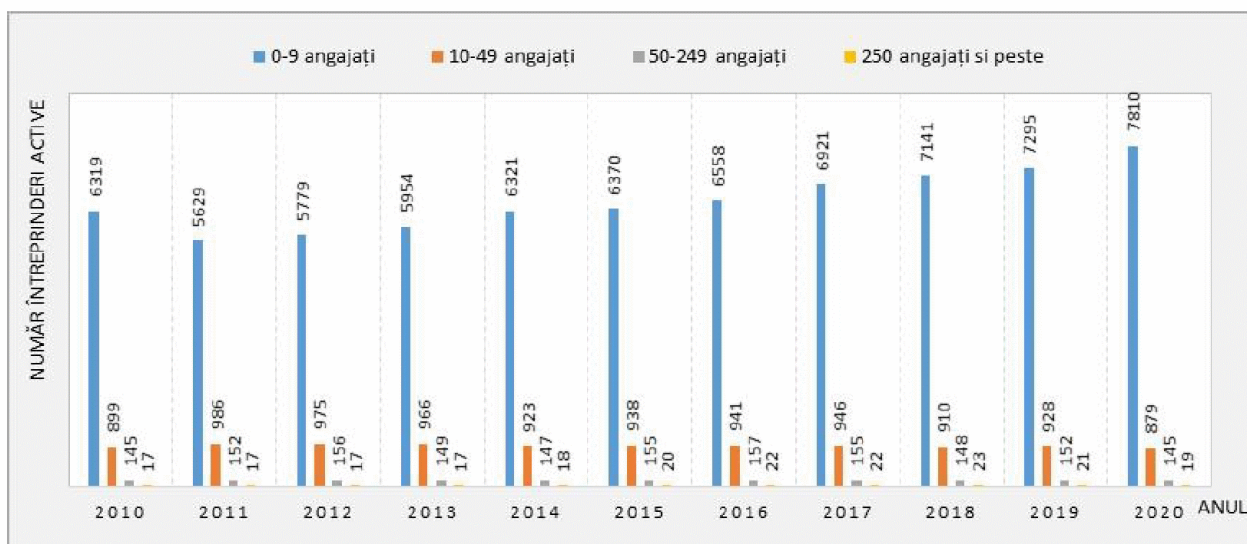

Figura 8.6 Dinamica numărului de întreprinderi active din județul Satu Mare, pe clase de mărime, în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Din punct de vedere al numărului de angajați, cele mai mari unități locale active din județul Satu Mare, cu peste 200 de angajați sunt prezentate în tabelul următor.

Tabelul 8.1. Lista celor mai mari unități locale active după numărul de angajați.
Sursa datelor: www.topfirme.com.

Nr. crt.	Denumire	Localitate	Obiect de activitate	Număr angajați
1	UNICARM S.R.L.	Vetiș	Fabricarea produselor din carne	3026
2	ZES ZOLLNER ELECTRONIC S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea altor echipamente electrice	2297
3	DRM DRAXLMAIER ROMANIA SISTEME ELECTRICE S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	2228
4	CONTITECH FLUID AUTOMOTIVE ROMÂNIA S.R.L.	Carei	Fabricarea altor produse din cauciuc	1222
5	ELECTROLUX ROMANIA S.A.	Satu Mare	Fabricarea de aparate electrocasnice	922
6	POLIPOL MOBILA S.R.L.	Foieni	Fabricarea de mobilă	804
7	APASERV SATU MARE S.A.	Satu Mare	Captarea, tratarea și distribuția apei	440
8	TOP DESIGN FURNITURE S.R.L.	Medieșu Aurit	Fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine	371
9	SANTEC S.R.L.	Satu Mare	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	368
10	DELFINGEN RO-SATU MARE S.A.	Vetiș	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic	368
11	WOCO PIPE SYSTEM	Satu Mare	Fabricarea altor piese și accesorii pentru	367

Nr. crt.	Denumire	Localitate	Obiect de activitate	Număr angajați
	COMPONENTS ROM S.R.L.		autovehicule și pentru motoare de autovehicule	
12	ALCONOR COMPANY S.R.L.	Carei	Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice, producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate	296
13	ARDEALUL S.A.	Carei	Fabricarea uleiurilor și grăsimilor	261
14	SUMIRIKO AVS ROMANIA S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea altor produse din cauciuc	247
15	BARTA ATI S.R.L.	Satu Mare	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	246
16	KARO ROMANIA S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	234
17	ALU MENZIKEN S.R.L.	Medieșu Aurit	Fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică; metalurgia pulberilor	234
18	FLORISAL S.A.	Satu Mare	Colectarea deșeurilor nepericuloase	217
19	RICOSTA ROMANIA S.R.L.	Orașu Nou	Fabricarea încălțămintei	214
20	MOTO SHOES ADVENTURE S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea încălțămintei	204

Se constată că cei mai mari angajatori din județul Satu Mare activează în industria prelucrătoare și industria alimentară. Fiecare firmă din lista de mai sus are între 204 și 3.026 salariați.

Din punct de vedere al cifrei de afaceri, cele mai mari 20 unități locale active din județul Satu Mare erau cele menționate în tabelul următor.

Tabelul 8.2. Lista celor mai mari unități locale active după cifra de afaceri.

Sursa datelor: www.topfirme.com.

Nr. crt.	Denumire	Localitate	Obiect de activitate	Cifra de afaceri
1	ZES ZOLLNER ELECTRONIC S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea altor echipamente electrice	1,2 miliarde lei
2	PROMAT COMIMPEX S.R.L.	Tășnad	Activități auxiliare pentru producția vegetală	850 milioane lei
3	ELECTROLUX ROMANIA S.A.	Satu Mare	Fabricarea de aparate electrocasnice	834,4 milioane lei
4	UNICARM S.R.L.	Vetiș	Fabricarea produselor din carne	671,3 milioane lei
5	AGROTEX S.R.L.	Carei	Comerț cu ridicata al produselor chimice	548,2 milioane lei
6	CONTITECH FLUID AUTOMOTIVE ROMÂNIA S.R.L.	Carei	Fabricarea altor produse din cauciuc	465,2 milioane lei

Nr. crt.	Denumire	Localitate	Obiect de activitate	Cifra de afaceri
7	SCHWAB AGRO PROD S.R.L.	Ardud	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	282,8 milioane lei
8	MEDEEA AGRO PROD S.R.L.	Terebești	Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase	267,5 milioane lei
9	ARDEALUL S.A.	Carei	Fabricarea uleiurilor și grăsimilor	258,9 milioane lei
10	ARDEALUL TRADING S.R.L.	Carei	Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat	253,2 milioane lei
11	ALU MENZIKEN S.R.L.	Medieșu Aurit	Fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică; metalurgia pulberilor	191,7 milioane lei
12	DRM DRAXLMAIER ROMANIA SISTEME ELECTRICE S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	190,4 milioane lei
13	POLIPOL MOBILA S.R.L.	Foieni	Fabricarea de mobilă	163,3 milioane lei
14	CBA NORD VEST S.R.L.	Satu Mare	Depozitări	156,5 milioane lei
15	DELFINGEN RO-SATU MARE S.A.	Vetiș	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic	147,2 milioane lei
16	SUMIRIKO AVS ROMANIA S.R.L.	Satu Mare	Fabricarea altor produse din cauciuc	141,9 milioane lei
17	ALCONOR COMPANY S.R.L.	Carei	Producția de băuturi răcoritoare nealcoolice, producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate	139,2 milioane lei
18	BARTA ATI S.R.L.	Satu Mare	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	134 milioane lei
19	H&M COMPANY S.R.L.	Satu Mare	Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat	127,6 milioane lei
20	TARR CONST S.R.L.	Livada	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	127 milioane lei

Din perspectiva cifrei de afaceri, cele mai mari firme activează tot în ramura industriei prelucrătoare, și anume fabricarea de componente electrice și electrocasnice, servicii auxiliare pentru producția vegetală și prelucrarea cărnii. Se observă că societățile UNICARM S.R.L., ZES ZOLLNER ELECTRONIC S.R.L., CONTITECH FLUID AUTOMOTIVE ROMÂNIA S.R.L. și ELECTROLUX ROMANIA S.A. au o pondere semnificativă în mediul de afaceri județean, înregistrând atât o cifră mare de afaceri, cât și un număr mare de angajați.

Raportat la anul 2010, numărul de întreprinderi mari (cu peste 250 de angajați) a crescut cu 2, de la 17 la 19, în 2020. Dintre cei 13 mari angajatori din județ, 11 activau în industria prelucrătoare, 1 în captarea, tratarea și distribuția apei și 1 în comerț. Față de anul 2010, au

apărut 2 întreprinderi mari, însă față de anul 2018 când numărul acestora a ajuns la 23 au dispărut 4 întreprinderi: 2 din industria prelucrătoare, una din domeniul producției și furnizării de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer conditionat și una în sectorul transporturilor și depozitării.

Cu referire la întreprinderile de dimensiuni mai mici, INS indica pentru 2020 un număr de 1.024 de unități locale active din categoria IMM-urilor. Dintre acestea, circa 280 (27,3%) activau în industria prelucrătoare, înregistrându-se o scădere a acestora cu circa 17% față de anul 2010. Domeniul comerțului reunea circa 242 (23,6%) din IMM-uri, construcțiile – 197 (19,2%), transporturile și depozităriile – 68 (6,6%), agricultura, silvicultura și pescuitul – 61 (5,9%), HORECA – 37 (3,6%), iar în activitățile de servicii administrative și activități de servicii suport – 38 (3,7%). Un număr redus de IMM-uri a fost înregistrat în cazul industriei extractive – 5 (0,49%), IT&C – 15 (1,4%), intermedieri financiare – 8 (0,7%) și activități de spectacole, culturale și recreative – 13 (1,2%). Astfel, observăm o pondere relativ redusă a ramurilor cu valoare adăugată sporită cum ar fi IT&C, intermedierile financiare, tranzacții imobiliare, fapt care explică migrația forței de muncă înalt calificată spre alte regiuni ale țării.

Raportat la anul 2010, conform INS, numărul de unități locale active a crescut în sectorul agriculturii, silviculturii și pescuitului (+128), transporturilor (+219), industriei prelucrătoare (+151), HORECA (+57), comerț (+100), activităților profesionale, științifice și tehnice (+243), construcții (+90), intermedierilor financiare și asigurărilor (+28), sănătății și asistenței sociale (+75), IT&C (+75), alte activități și servicii (+89), tranzacții imobiliare (+45), învățământului (+13), activităților de spectacole, culturale și recreative (+58). O astfel de tendință vorbește despre reorientarea economiei județene către sectorul serviciilor, iar relansarea sectorului agricol poate fi explicată prin prisma subvențiilor din partea statului sau a fondurilor nerambursabile europene și naționale pentru fermieri.

Singurul domeniu care a înregistrat o scădere a numărului întreprinderilor este sectorul industriei extractive (-7), lucru care poate fi explicat prin restrângerea acestui sector de activitate și la nivelul județului Satu Mare, care urmează tendința generală de la nivel național.

Concentrarea anumitor unități economice pe domenii variază și în funcție de clasa de mărime. Astfel, se observă că microîntreprinderile sunt prezente în număr mare în totalul unităților locale active în județul Satu Mare în anul 2020 – 7.810 (circa 88,2%). Cele mai multe microîntreprinderi se regăsesc în domeniul comerțului (mici afaceri de familie sau individuale: bar, magazin etc.) – 2.230 (28,6%). Principala problemă a acestor mici firme reprezintă lipsa de capital și un rulaj modest. În cele mai multe cazuri, acest rulaj asigură doar subzistența antreprenorilor, nu și fonduri pentru investiții, iar în contextul lipsei activelor pentru garantare, accesul acestora la credite bancare este dificil.

De partea cealaltă, întreprinderile mari sunt prezente în industria prelucrătoare – 14 (73,6%).

Deși în structură numărul societăților comerciale cu un număr redus de salariați este cel mai mare, atunci când vorbim de cifra de afaceri, nivelul cel mai mare este obținut de cele ce se încadrează în categoria firmelor mari cu peste 250 de salariați, care realizează 40% din cifra de afaceri totală la nivel de județ, urmate de întreprinderile active ce se încadrează în categoria 10-49 salariați și cele 50 și 250 de salariați. Situația descrisă conduce la concluzia că productivitate mai mare se obține în unitățile economice mari, acestea rezistând și mai bine pe timpul crizei, având o dotare tehnică mai bună, personal mai calificat și resurse financiare mai bune. Nivelul cifrei de afaceri în 2020 este mai mare decât cel din 2010 la toate categoriile, excepție făcând doar sectorul construcțiilor unde firmele mari, cu peste 500 de angajați au dispărut în 2020, scăderea fiind însă de doar 8,51%.

Indicatori de performanță economică ai întreprinderilor non-agricole

În anul 2020 cifra de afaceri a întreprinderilor non-agricole din județul Satu Mare a fost de 18,3 miliarde lei (figura 8.7). Aceasta reprezenta doar 9,9% din cifra de afaceri a companiilor din regiune (locul 4 din 6), respectiv 1,1% din cea a companiilor românești, în ansamblul lor. În comparație cu anul 2010, cifra de afaceri a firmelor satmărene a crescut cu 95%, ritmul de creștere fiind mai redus decât media regională (+103%), însă peste media națională (+82%).

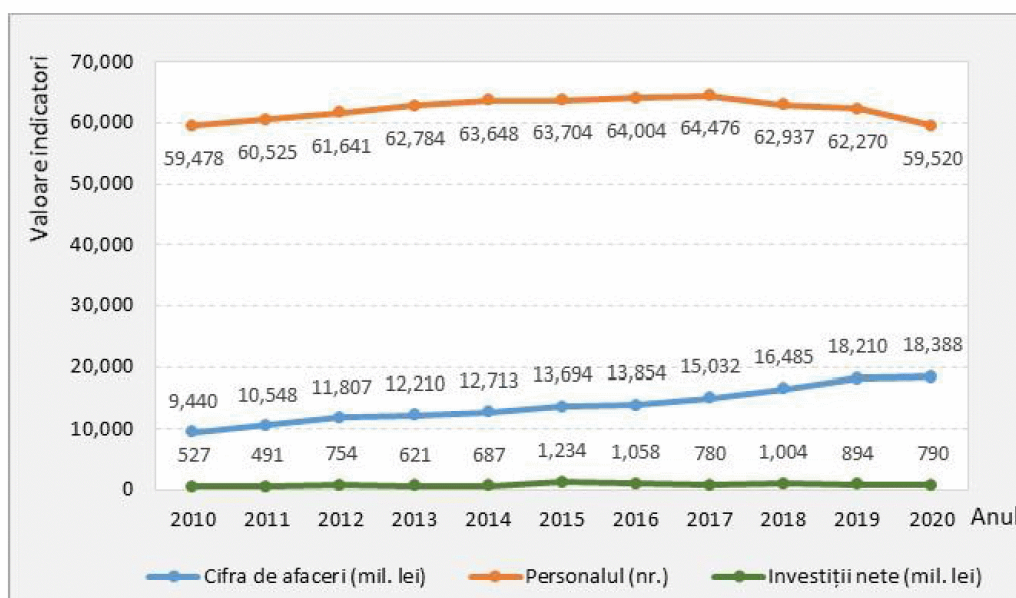

Figura 8.7. Principalii indicatori ai întreprinderilor active non-agricole din județul Satu Mare în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Societățile comerciale din domeniul comerțului au generat în anul 2020 un procent de 39% din cifra de afaceri totală, urmate de cele din industria prelucrătoare (38%), construcții (11%) și transporturi (4%). La polul opus, domeniile precum industria extractivă, energia, învățământul sau serviciile medicale private au o pondere nesemnificativă în totalul cifrei de afaceri. Totuși, privind în dinamica intervalului 2010-2020, sectoarele care au înregistrat cea mai mare creștere a afacerilor sunt sănătatea și asistența socială (+483%),

industria extractivă (+210%), IT&C (+122%), tranzacțiile imobiliare (+123%), comerțul (+115%), transporturile (+101%), hoteluri și restaurante (+90%), industria prelucrătoare (+84) și distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (82%). În schimb, volumul de activitate a scăzut în învățământ (-17%) și energie (-4%). Excepționând învățământul și energia, niciun alt domeniu nu a înregistrat creșteri mai mici de 50% comparativ cu anul 2010 (figura 8.8).

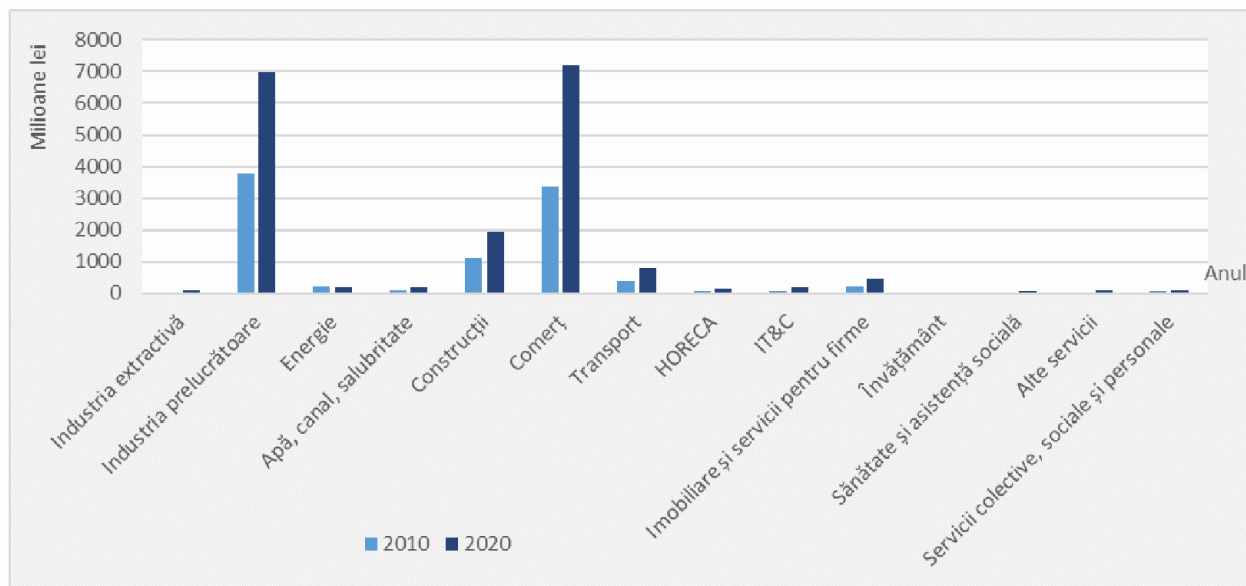

Figura 8.8. Dinamica cifrei de afaceri a întreprinderilor active din județul Satu Mare, pe principalele activități ale economiei naționale, în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Întreprinderile active din județul Satu Mare angajau, la nivelul anului 2020, 59.520 de persoane, doar cu 42 mai multe decât în anul 2010. Spre comparație, numărul de angajați ai firmelor din regiunea Nord-Vest a scăzut cu 9%, iar ai întreprinderilor din România, în ansamblu, cu 17%.

Comaniile locale din domeniul industriei prelucrătoare asigurau 42% din totalul locurilor de muncă, urmate de cele din comerț (22%), construcții (14%) și transporturi (6%). La popul opus, se regăseau industria extractivă, energia, învățământul, IT&C și sănătatea (sub 2% – adică exact acele domenii care au un nivel de salarizare mult peste medie).

Față de anul 2010, se remarcă o scădere a numărului de personal al companiilor din industria extractivă (-24%), industria prelucrătoare (-10%) și învățământ (-1%). În schimb, a crescut numărul de salariați în toate domeniile de servicii, mai ales în cazul sănătății (+108%), IT&C (+42%) și al serviciilor colective, sociale și personale (+31%), aspect îmbucurător având în vedere valoarea adăugată mai ridicată a acestor activități, inclusiv capacitatea lor de a oferi salarii mai mari.

Dinamica numărului de angajați ai întreprinderilor active din județul Satu Mare, pe principalele activități ale economiei naționale, între limitele intervalului de analiză, 2010 și 2020, este prezentată în figura următoare.

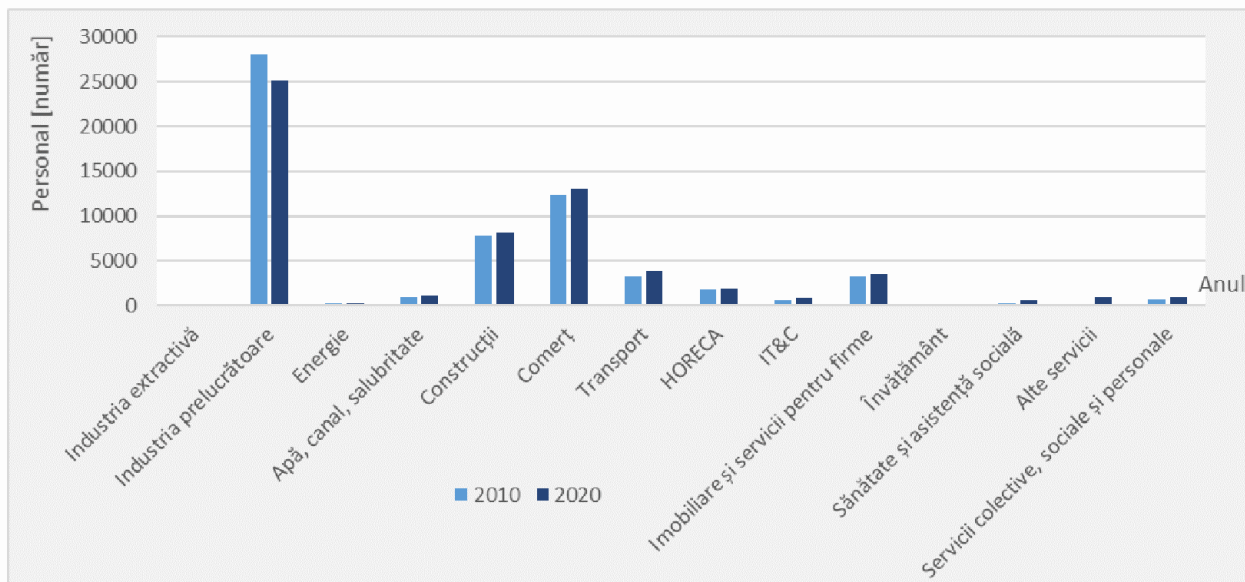

Figura 8.9. Dinamica numărului de angajați ai întreprinderilor active din județul Satu Mare, pe principalele activități ale economiei naționale. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Volumul investițiilor realizate de întreprinderile active din județul Satu Mare s-a ridicat în anul 2020 la doar 790 milioane lei. Acestea au reprezentat 8% din totalul investițiilor din regiunea Nord-Vest și 0,8% din cele raportate la nivelul României.

Cele mai mari investiții au fost realizate de companiile din domeniul industriei prelucrătoare (35% din total), acest lucru datorându-se numărului mare de firme mari din acest domeniu, dar și a faptului că acest tip de industrie caracterizează viața economică a județului Satu Mare, urmat de cel din comerț (18%) pe fondul extinderii continue la nivel județean a unor rețele de retail (supermarket-uri, lanțuri de farmacii, benzinării etc.) și construcții (16%), respectiv transporturi și servicii imobiliare (7% fiecare). Restul serviciilor au înregistrat, inclusiv prin natura activității care implică mai puține active tangibile, investiții modeste.

În comparație cu anul 2010, în majoritatea domeniilor investițiile întreprinderilor au crescut, unele cunoscând valori foarte mari: IT&C (+800%), sănătate (+600%), serviciile personale (+500%), industria extractivă (+283%) în ciuda reducerii activității și a personalului, hotelurile și restaurantele (+155%), construcții (+108%) și transporturile (+107%), celelalte domenii având și ele creșteri, dar mai mici. În schimb, investițiile au scăzut în domeniul serviciilor de apă, canal și salubritate (-56%) și în imobiliare (-32%). În privința serviciilor de apă, canal și salubritate sunt necesare măsuri publice de încurajare a investițiilor private pentru a crește competitivitatea și a asigura furnizarea acestor servicii populației în vederea creșterii confortului și a respectării legislației privind protecția mediului în privința deșeurilor.

În figura următoare este prezentată dinamica investițiilor nete ale întreprinderilor active din județul Satu Mare, pe principalele activități ale economiei naționale, între limitele perioadei de analiză, 2010 și 2020.

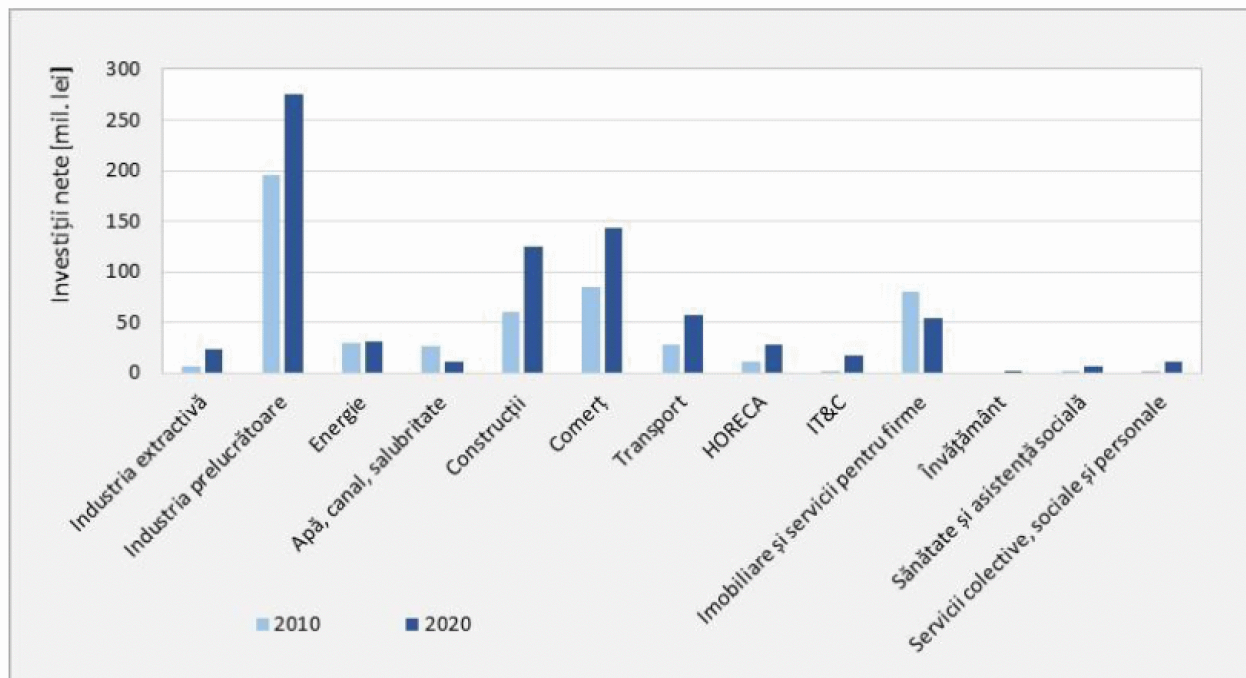

Figura 8.10. Dinamica investițiilor nete ale întreprinderilor active din județul Satu Mare, pe principalele activități ale economiei naționale. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

8.3. Analiza principalelor sectoare ale economiei județene

Agricultură și dezvoltare rurală

Județul Satu Mare are o lungă tradiție în domeniul agriculturii, aceasta fiind timp de secole principala ocupație a locuitorilor. Acest sector beneficiază de pe urma resurselor foarte extinse de terenuri agricole ale județului (319.335 ha – 72% din suprafața totală a județului), dar și a ponderii ridicate a populației care trăiește în mediul rural (52,4%), unde celelalte sectoare ale economiei sunt slab dezvoltate.

Valoarea producției agricole realizate în județul Satu Mare a fost în anul 2020 de 2.170 milioane lei, ceea ce reprezenta 19,2% din producția agricolă a regiunii Nord-Vest (locul 2 din 6, după județul Bihor), respectiv 2,6% din cea a României. În comparație cu anul 2010, încasările din domeniu au crescut în valoare nominală, în lei, cu 54,6%.

Ramura agriculturii vegetale (cultura plantelor) a înregistrat fluctuații destul de mari de la un an altul, situație specifică zonelor în care se practică o agricultură preponderent de tip tradițional, cu producții puternic influențate de condițiile meteo, fără sisteme de irigații extinse sau alte tehnologii care să limiteze efectele condițiilor meteo defavorabile (secetă, îngheț etc.). Cu toate acestea, sectorul vegetal continuă să domine economia județului, cu o pondere de aproape 80% în totalul producției agricole. Distribuțiile anuale ale valorilor producției agricole pe subramuri (produse vegetale, animale și servicii agricole), în perioada 2010 – 2020, sunt evidențiate în figura următoare.

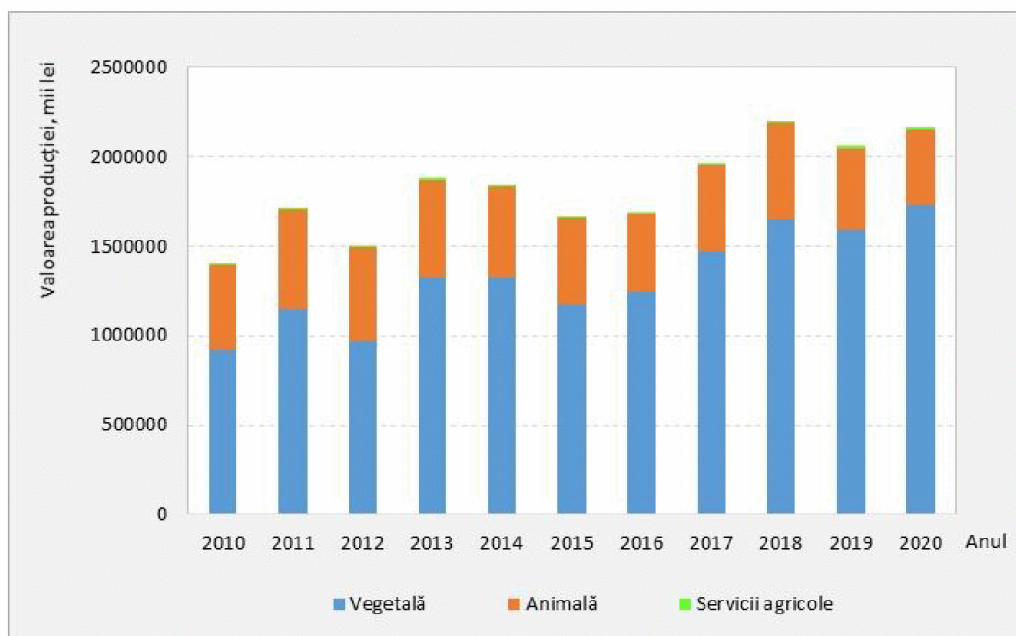

Figura 8.11. Valoarea producției agricole a județului Satu Mare, pe subramuri, în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Efectivul angajaților din sectorul agriculturii a fost în anul 2020 de 2.296 (dintre care 1.843 în agricultură și 453 în silvicultură și pescuit), ceea ce reprezenta doar 3% din totalul salariaților din județ. Totuși, specificul sectorului agricol din România se regăsește și în județul Satu Mare unde există o pondere ridicată a ocupării informale. Aceasta presupune faptul că mulți locuitori ai județului practică agricultura pe propriile parcele de teren sau în propriile gospodării (sau ca zilieri la diverși proprietari), fără a fi salariați ai un agent economic din domeniu, în vederea asigurării autoconsumului sau a subzistenței.

Astfel, estimările INS indicau faptul că numărul real al persoanelor ocupate în agricultură la nivelul anul 2020 era de 37.200 (48% din forța de muncă totală din județul Satu Mare). Comparând cei doi indicatori, putem concluziona că aproximativ 90% dintre aceștia activează pe cont propriu în agricultura de subzistență, fără a avea un venit lunar cert, fiind o categorie socială expusă riscului de sărăcie, mai ales în mediul rural. Aspectul îmbucurător este că în timp ce numărul persoanelor ocupate în agricultură a scăzut între 2010 și 2020 cu circa 32% (pe fondul îmbătrânirii demografice, dar mai ales a migrației externe masive din zonele rurale), numărul de salariați din acest sector a crescut cu 11%, ceea ce indică o tranziție treptată, deși încă lentă, de la agricultura de subzistență la una modernă. Un impact important în acest sens l-au avut, evident, și fondurile generoase alocate din surse europene și naționale pentru fermieri.

Dinamica anuală a numărului de persoane ocupate/ salariate din agricultură în județul Satu Mare, în perioada 2010-2020 este prezentată în figura 8.12.

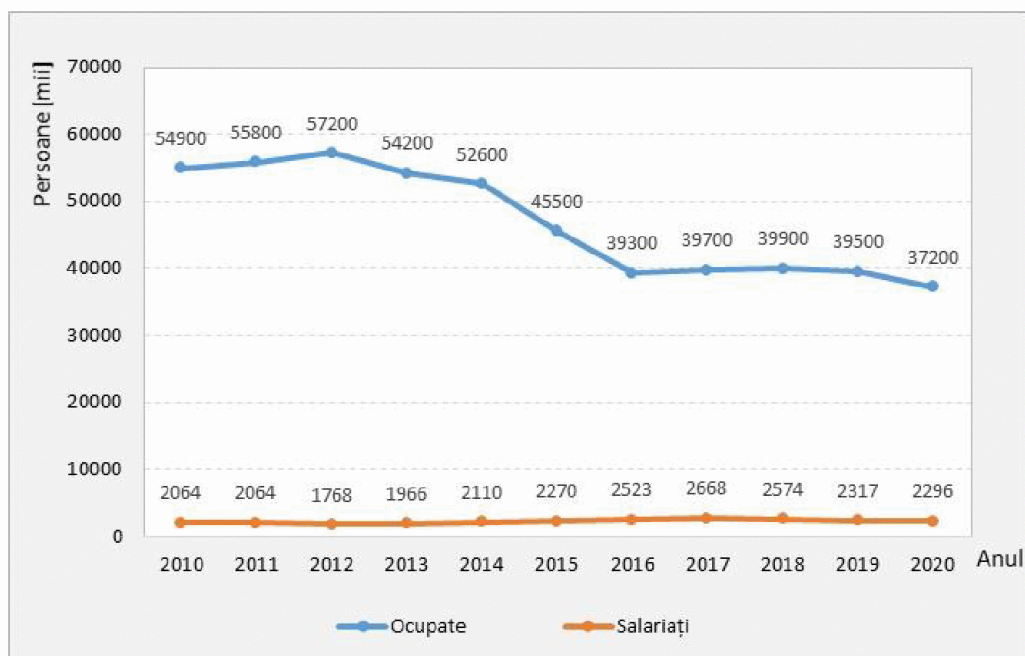

Figura 8.12. Dinamica numărului de persoane ocupate/ salariate din agricultură în județul Satu Mare, în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

În general, baza tehnico-materială a sectorului agricol din județ s-a îmbunătățit considerabil în perioada 2010-2020, prin creșterea numărului de mașini agricole. Începând cu anul 2018 s-au înregistrat reduceri ale numărului de pluguri, semănători și cultivateoare (figura 8.13). Județul Satu Mare ocupă locul 3 din 6 la nivel regional din perspectiva numărului de tractoare agricole (după Bihor și Maramureș). Cu toate acestea, sprijinul public pentru tehnologizarea agriculturii trebuie continuat.

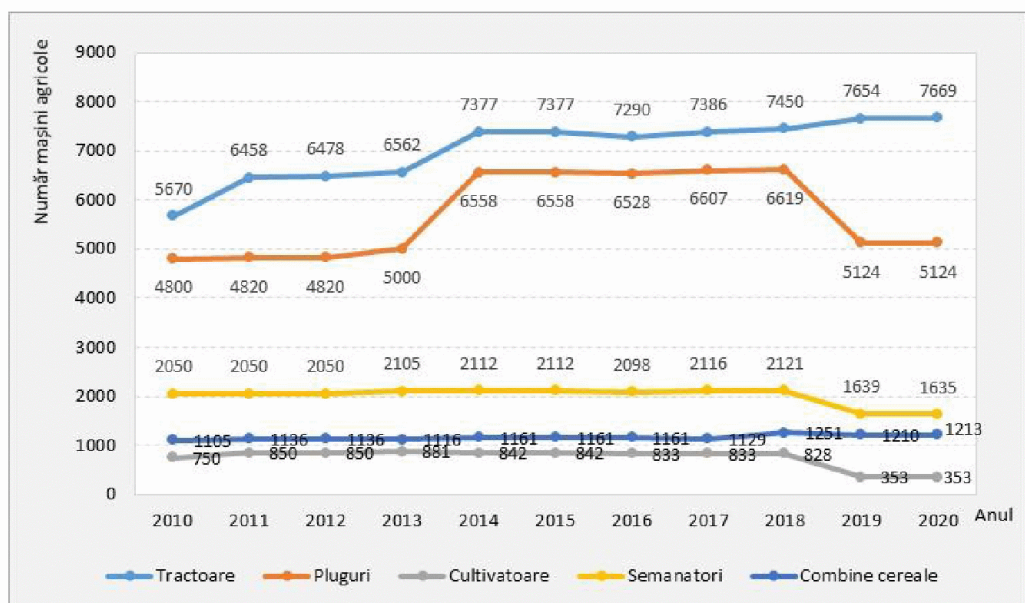

Figura 8.13. Dinamica parcului de mașini și utilaje agricole din județul Satu Mare, în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Conform estimărilor INS, suprafața arabilă cultivată în anul 2020 se ridică la 223.514 ha, aceasta variind de la un an altul, funcție de deciziile individuale ale fermierilor din județ. În anul 2020, cele mai mari suprafețe de teren arabil au fost cultivate cu porumb (34% din total), grâu (18%), floarea soarelui (15%), furaje verzi (8%) și rapiță (7%). Pe suprafețe mai restrânse s-au cultivat și orz, orzoaică, ovăz, cartofi, soia, sfeclă de zahăr, legume, leguminoase boabe etc. Față de anul 2010, structura plantelor nu s-a schimbat semnificativ, însă se observă tendințe de creștere a suprafețelor ocupate cu floarea soarelui, soia, porumb și grâu, respectiv scăderea celor cultivate cu sfeclă de zahăr, furaje și ovăz (figura 8.14). Terenurile cultivate cu in pentru ulei și tutun au dispărut aproape în totalitate, o dată cu procesorii de profil, dar față de anul 2010 au apărut noi culturi de plante textile și plante medicinale și aromatice.

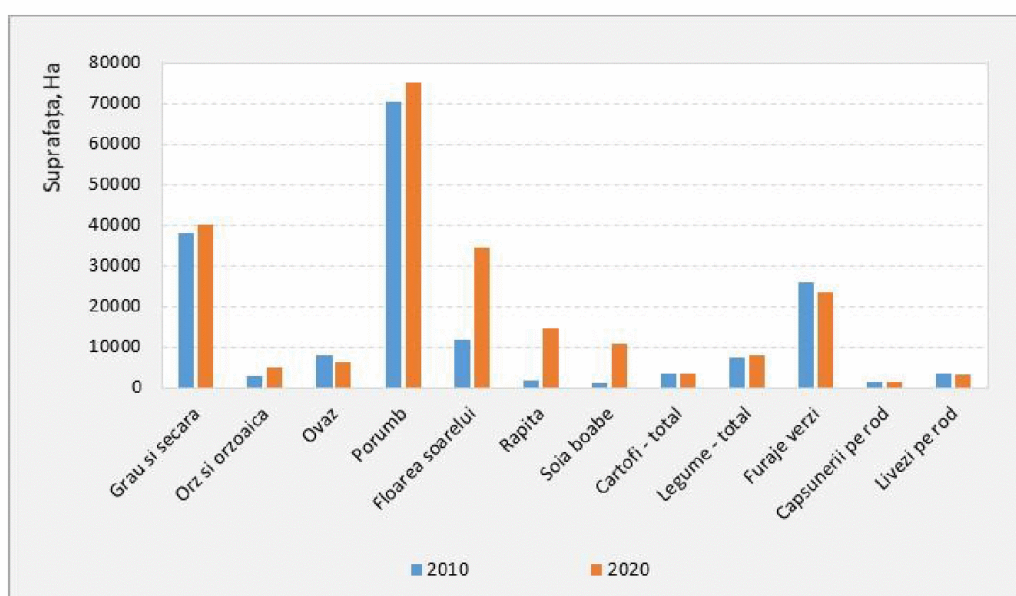

Figura 8.14. Dinamica structurii suprafețelor cultivate din județul Satu Mare.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

În anul 2020, fermele din județ au produs 137.878 de tone de grâu (locul 2 la nivel regional, respectiv 2,1% din producția totală a României), 511.857 de tone de porumb (locul 2 în regiune, 5%), 84.159 de tone de floarea soarelui (locul 1 în regiune, 3,8%), 40.011 de tone de rapiță (locul 1 în regiune, 5,4%) și 90.464 de tone de legume (locul 1 în regiune, 2,5%). Așadar, în context regional și național județul Satu Mare ocupă o poziție competitivă bună la plantele uleioase și legume.

Productivitatea medie la hectar înregistrată la nivelul județului Satu Mare în anul 2020 a fost de 3.471 kg la grâu, 3.305 kg la orz, 6.811 kg la porumb, 16.623 kg la cartofi, 3.458 kg la sorg, 2.447 kg la floarea soarelui, 2.738 kg la rapiță, 12.374 kg la lucernă, 20.524 kg la tomate, 1.627 kg la mazăre, 26.006 kg la varză etc. Exceptând cazul culturilor de sfeclă de zahăr și lucernă, productivitatea medie la hectar obținută în județ a fost peste media regională.

În ceea ce privește evoluția productivității la hectar la principalele culturi în perioada 2010-2010, este greu de determinat o tendință, variațiile de an la an fiind destul de mari. Așadar, putem concluziona că seceta are o influență foarte mare asupra producției agricole a județului, lucru agravat de ponderea foarte redusă a terenurilor amenajate pentru irigații, respectiv a celor efectiv udate.

Ponderea suprafețelor ocupate de terenurile arabile în repaus au fost sub 1% din totalul suprafeței arabile. Suprafața acestora a fost în continuă scădere în ultimul deceniu, subvenționarea culturilor fiind un stimulent puternic pentru atragerea terenurilor în circuitul productiv. Dinamica suprafețelor de teren arabil în repaus din județul Satu Mare în perioada 2010-2020 este prezentată în figura următoare.

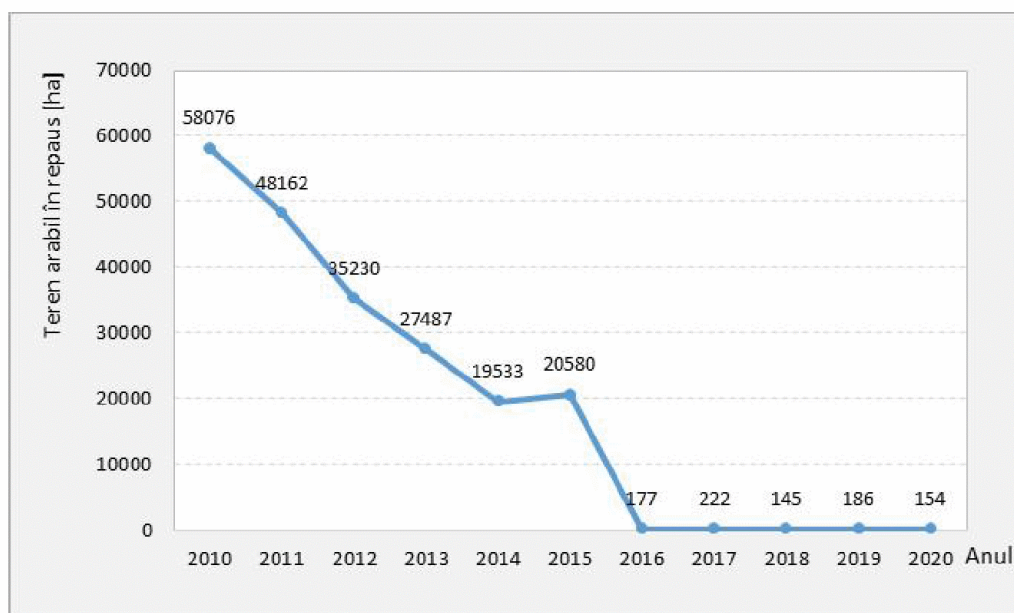

Figura 8.15. Dinamica terenurilor arabile în repaus din județul Satu Mare în perioada 2010-2020.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

În domeniul viticulturii, suprafața viilor pe rod din județul Satu Mare a fost, în anul 2020, de 2.765 ha, dintre care doar 249 ha erau vii altoite, cea mai mare parte de 2.516 ha fiind vii hibrid. În comparație cu anul 2010, suprafața viilor din județ s-a extins cu doar 284 ha (+11%), dintre care cea a viilor altoite cu 160 ha (+180%).

În acest context, județul Satu Mare a asigurat în anul 2020 aproape 36% din producția totală de struguri a regiunii de Nord-Vest, aceasta crescând cu 74% față de anul 2010. Așadar, ramura viticulturii are un potențial foarte ridicat de dezvoltare, cu condiția continuării investițiilor în înlocuirea/întinerirea viilor hibride cu soiuri altoite, sisteme de irigații, unități moderne de vinificație, crame etc.

În figura 8.16 este prezentată dinamica suprafețelor ocupate de vii și a producției de struguri la nivelul județului Satu Mare în perioada 2010-2020, prin indicarea valorilor anuale specifice fiecărui parametru.

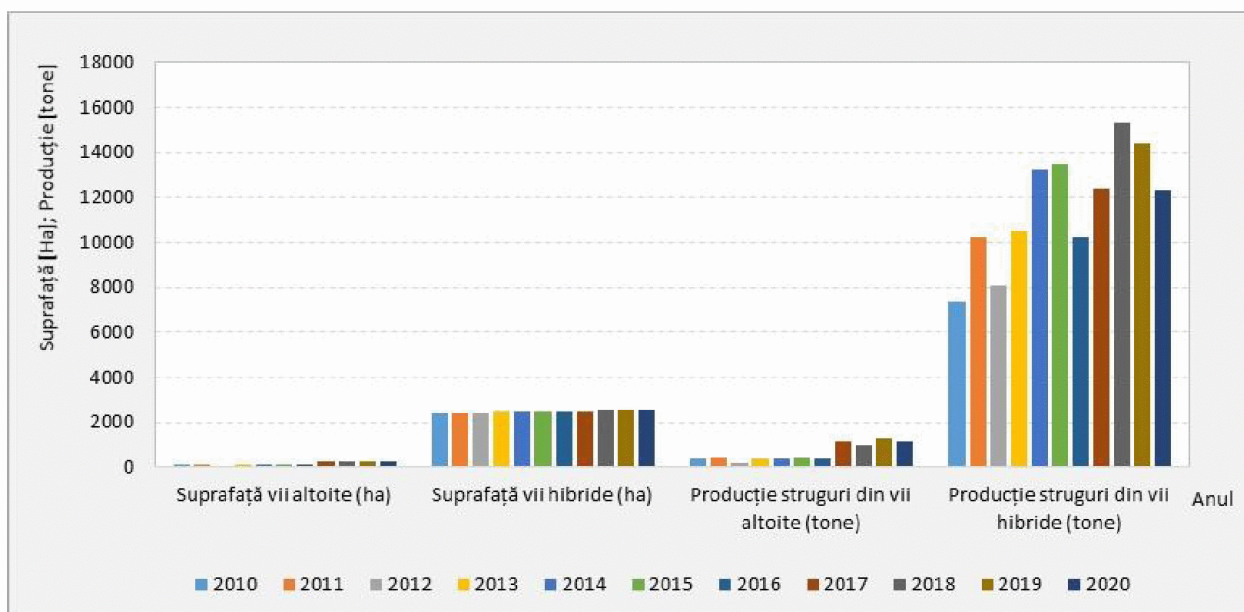

Figura 8.16. Dinamica suprafețelor ocupate de vii și a producției de struguri la nivelul județului Satu Mare în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Producția de fructe a județului Satu Mare a fost în anul 2020 de 60.091 tone, printre cele mai ridicate din ultimii 10 ani, doar în 2018, fiind mai mare. Această valoare plasează județul pe locul al 3-lea în regiunea Nord-Vest, reprezentând 3,7% din producția totală de fructe a României. Creșteri ale producției s-au înregistrat în special în cazul prunelor, merelor, nucilor, cireșelor și vișinelor pe fondul înființării de noi plantații ale unor companii cu profil pomicol, realizate preponderent cu sprijinul fondurilor europene. Variațiile anuale ale cantităților specifice categoriilor de fructe produse în județ sunt evidențiate în figura următoare.

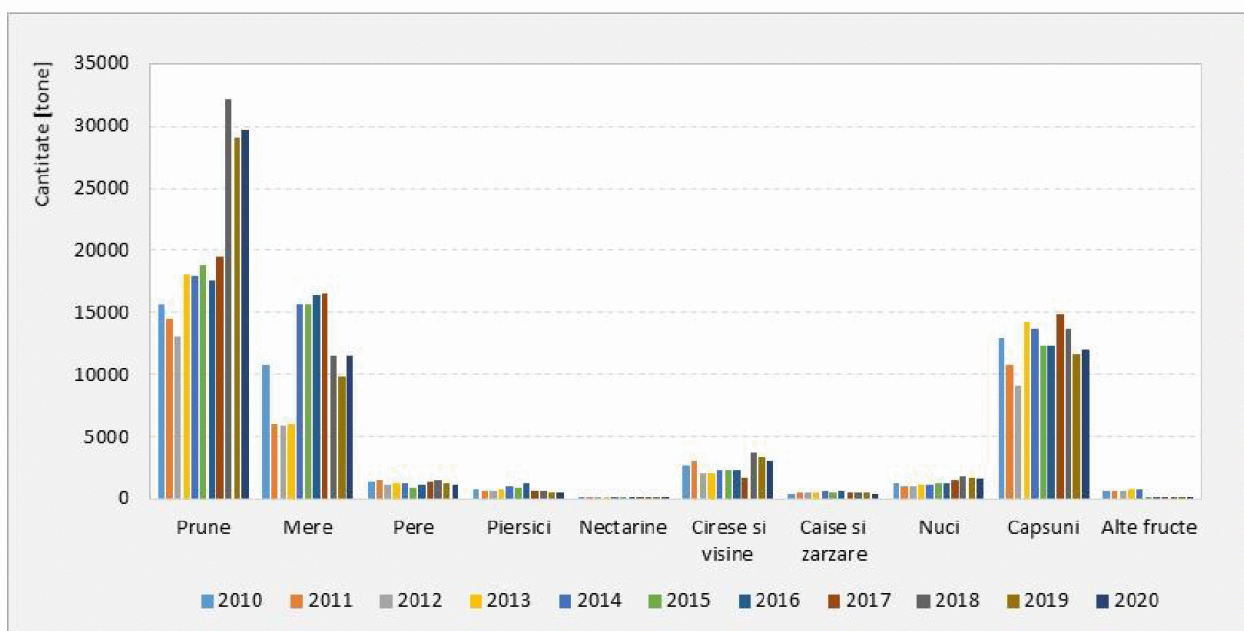

Figura 8.17. Dinamica producției de fructe din județul Satu Mare în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

În ceea ce privește sectorul zootehnic, datele aferentei perioadei 2010-2020 indică o tendință de scădere a efectivelor de păsări (-52%), cabaline (-32%) și porcine (-17%), concomitent cu o creștere accentuată a celor de ovine (+93%), dar și a familiilor de albine (+92%). În același răstimp, efectivele de caprine s-au menținut relativ constante (0,5%). Acest lucru indică, cel puțin la nivelul gospodăriilor populației, o tendință de înlocuire a speciilor mai greu de crescut cu cele mai puțin pretențioase, justificată parțial și de fenomenul de îmbătrânire demografică tot mai accentuat din mediul rural.

Județul Satu Mare a înregistrat, în anul 2020, în context național, o densitate a animalelor la 100 ha peste media națională. Comparația cu media regională indică valori medii doar în cazul bovinelor, ovinelor și caprinelor, în timp ce porcinele au valori medii ale efectivelor ceva mai reduse (figura 8.18). În contextul acesta și adăugând faptul că județul Satu Mare dispune de circa 38.000 ha de pășuni și fânețe, plus câteva sute de mii de hectare cultivate cu cereale sau plante de nutreț, se poate concluziona ca potențialul zootehnic al acestuia este relativ bine utilizat.

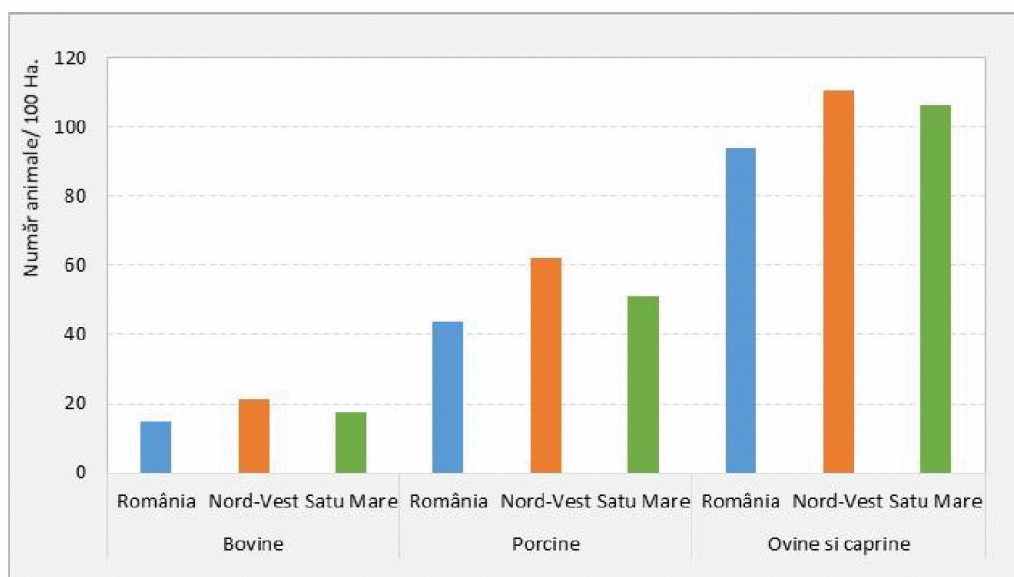

Figura 8.18. Densitatea efectivelor de animale la 100 de ha de teren agricol, pe specii, la nivel național, regional și județean în anul 2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Producția animală realizată de fermele din județul Satu Mare în anul 2020 s-a ridicat la 21.312 tone de carne (greutatea în viu a animalelor/păsărilor sacrificate), 46.697 mii hectolitri de lapte, 23.057 de tone de lână, 5.428 mil. de ouă și 30.714 tone de miere de albine. În comparație cu anul 2010, producția animală a scăzut semnificativ la carnea de ovine și caprine (-53%), carnea de pasăre (-40%) și carnea de porc (-30%), lapte de vacă (-21%) și de oaie și capră (-71%) și producția de ouă (-40%) mai ales pe fondul reducerii continue a efectivelor. În schimb, s-au înregistrat creșteri la mierea de albine (+119%) și lână (+13%). Valorile specifice celor doi ani de analiză, 2010 și 2020, pentru fiecare categorie de produse sunt evidențiate în figura următoare.

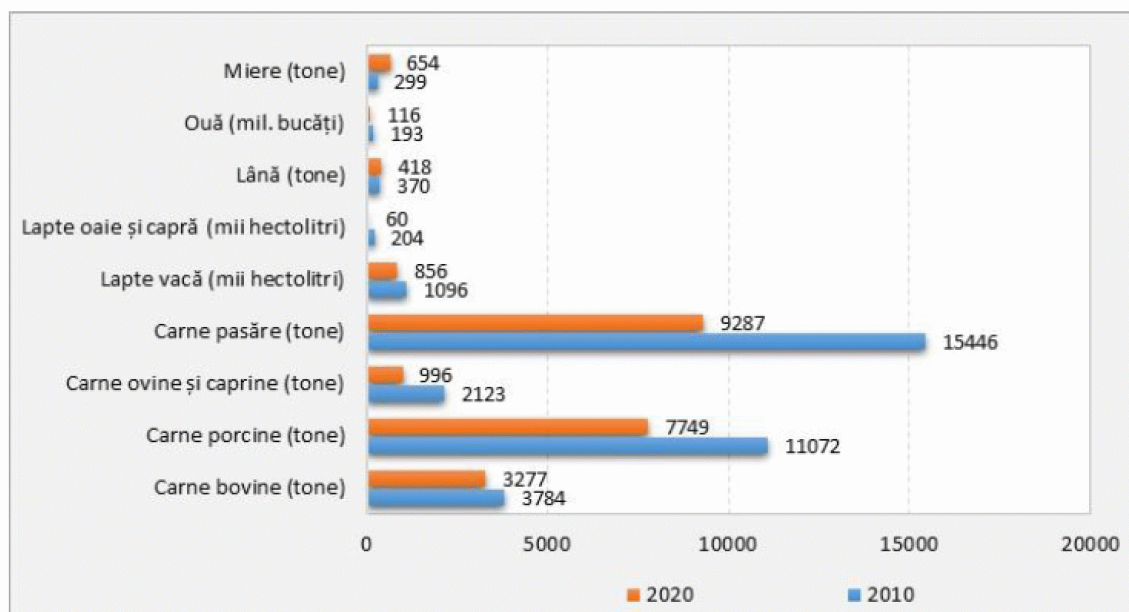

Figura 8.19. Dinamica producției animale din județul Satu Mare.

Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Activitatea de silvicultură de la nivelul județului este dominată de Direcția Silvică Satu Mare, parte a Regiei Autonome a Pădurilor ROMSILVA, care se află în subordinea Guvernului. Direcția Silvică Satu Mare este organizată în 5 ocoale silvice (Borlești, Livada, Negrești Oaș, Satu Mare și Tășnad). De menționat este că, suprafața forestieră totală a județului a rămas aproape la fel în perioada 2010-2020 (72,5 mii ha în 2010 și 72,6 mii ha în 2020). Suprafața de păduri pe care s-au realizat lucrări de regenerare artificială a scăzut după vârful din anul 2012, ajungând în anul 2020 la doar 52 ha, mai puțin decât în anul 2010 când au fost destinate regenerărilor artificiale 59 ha. Valorile principalilor indicatori ai activității silvice din județul Satu Mare înregistrate în perioada 2010-2020 sunt evidențiate în figura următoare (sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online).

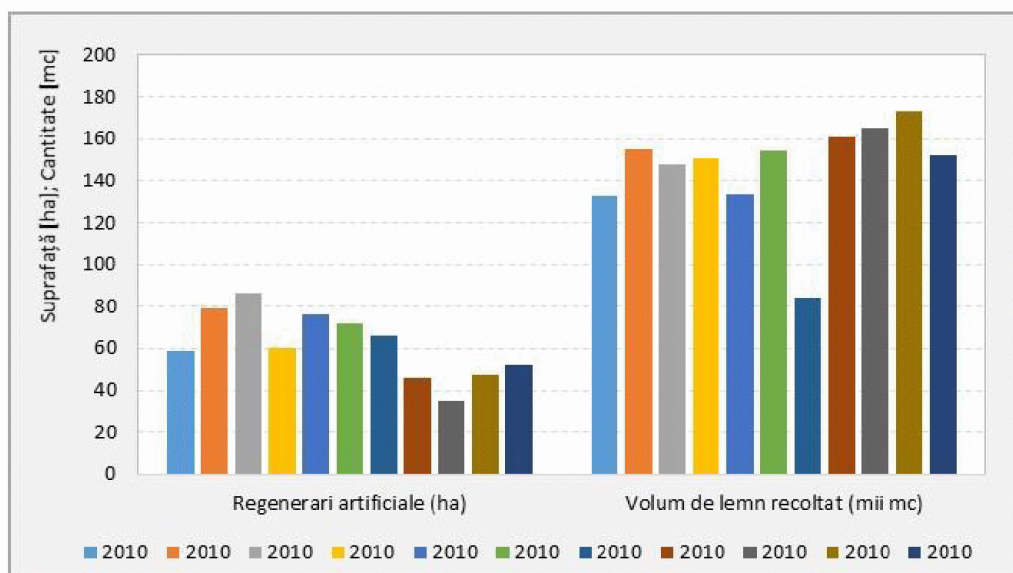

Figura 8.20. Principalii indicatori ai activității silvice din județul Satu Mare.

Activitatea de vânătoare a Direcției Silvice Satu Mare cuprinde 7 fonduri de vânătoare ce însumează o suprafață de 58.000 ha din care circa 8.000 ha de pădure, speciile de vânat gospodărite de instituție fiind cerbul comun, căpriorul, mistrețul, iepurele, fazanul, potârnicchia etc. Direcția Silvică Satu Mare dispune de 3 cabane la Noroieni, Săcășeni și Poiana Codrului. Un alt actor important în domeniul vânătoriei și pescuitului sportiv este AJVPS Satu Mare, cu 23 de fonduri de vânătoare organizate în 3 cluburi (Negrești-Oaș, Satu Mare și Carei) și o zonă de pescuit sportiv în administrare (râurile Someș, Crasna, Tur și afluenții) cu circa 4.100 de membri (600 de vânători și 3.500 de pescari).

Industria și construcțiile

Economia județului Satu Mare este caracterizată drept o economie industrial-agrară.

Industriile predominante sunt: industria ușoară, construcții de mașini și echipamente, industrie agroalimentară și producție de mobilier.

În industria ușoară activează firme cu tradiție în producția de confecții, dar cuprinde de asemenea, și întreprinderi mai mici, specializate în producția de confecții, lână, textile și încălțăminte.

Întreprinderile tradiționale din industria constructoare de mașini și echipamente au muncitori cu grad înalt de calificare și produc echipamente miniere, remorci, sisteme hidraulice. Draxlmaier este una dintre întreprinderile cele mai importante din județ, care produce cablaje electronice pentru autovehicule, în timp ce Electrolux este specializată în producerea aparatelor de uz casnic.

Întreprinderile cele mai reprezentative din industria agroalimentară sunt specializate în producția de ulei, zahăr, morărit și panificație, produse lactate și prelucrarea cărnii (Ardealul, Unicarm).

În industria de mobilă există un număr mare de întreprinderi de toate mărimile, care produc mobilă de înaltă calitate. Această producție este orientată în mare parte către export.

Sectorul construcțiilor este destul de bine dezvoltat la nivelul județului Satu Mare, datorită cererii ridicate de pe piața imobiliară, dar și a volumului investițiilor în infrastructura mare din regiune.

În acest context, în județ funcționau în anul 2020, 23 întreprinderi de talie mare cu activitate în construcții, la care se adăugau 174 de întreprinderi de talie mijlocie (cu 10-49 angajați) și peste 1.000 de firme mici și foarte mici, de obicei afaceri individuale/ de familie ale localnicilor. Societățile comerciale din domeniul construcțiilor care execută lucrări de construcții ale clădirilor rezidențiale și nerezidențiale totalizează 923 de unități economice (3,12% din totalul agenților economici din județ). Acestea se află pe primul loc la cifra de afaceri, reprezentând 6,91% din totalul cifrei de afaceri la nivelul județului, cu 1,2 miliarde lei. Domeniul construcțiilor are 4.724 de angajați (8,7% din totalul angajaților din județ). Ramura construcțiilor de clădiri (rezidențiale și nerezidențiale) este urmată de unitățile

economice care execută lucrări de construcții de drumuri și poduri (98 unități), cu o cifră de afaceri de 156,8 milioane lei și 656 angajați, acestea fiind susținute în bună parte de investițiile autorităților locale din județ și din regiune, cele mai multe cu fonduri europene sau guvernamentale. Următoarea categorie activează în domeniul construcțiilor hidrotehnice – 13 agenți economici cu o cifră de afaceri de 73,2 milioane lei și 261 de angajați. Celelalte ramuri (de ex. instalații electrice, construcții edilitare, alte tipuri de instalații etc.) erau relativ slab dezvoltate. În figura următoare sunt prezentate variațiile anuale ale indicatorilor specifici sectorului construcții.

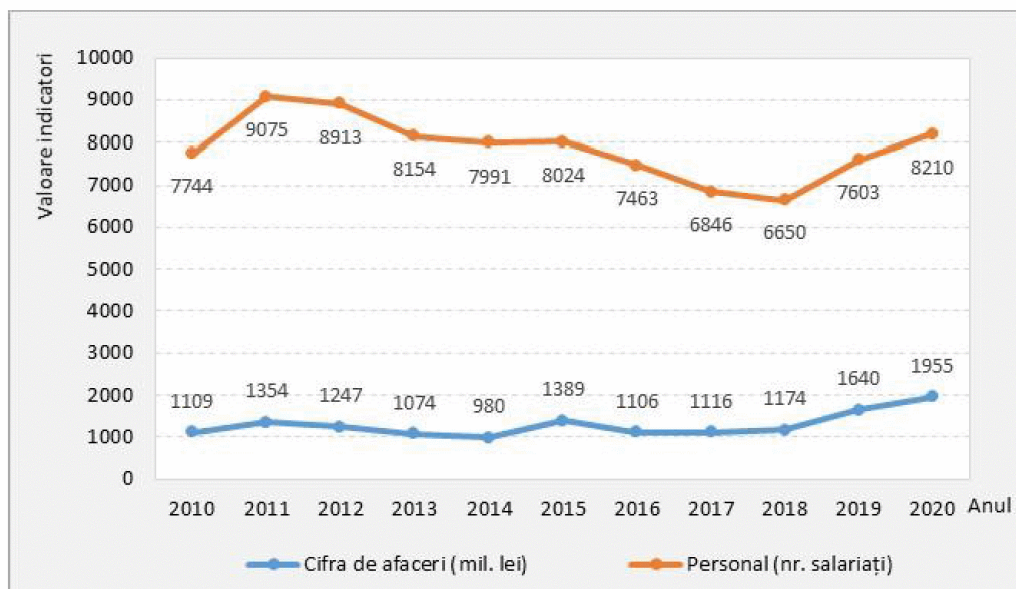

Figura 8.21. Cifra de afaceri și efectivul de personal al unităților cu profil construcții din județul Satu Mare în perioada 2010-2020. Sursa datelor: INS - Baza de date Tempo Online.

Cei mai importanți agenți economici, din perspectiva numărului de angajați, cu activitate de construcții din județ la nivelul anului 2020 erau: Laurențiu H S.R.L. (construcții de clădiri), Lescaci Com S.R.L. (construcții hidrotehnice), Starbac Vest S.R.L., Alfa Rom S.R.L. și Edilcom S.R.L. (drumuri și poduri) – tabelul 8.3.

Tabelul 8.3. Lista primelor unități economice din domeniul construcțiilor din județul Satu Mare. Sursa datelor: www.topfirme.com.

Nr. crt.	Cifra de afaceri	Număr de angajați	Profit
Construcții clădiri			
1	TARR CONST S.R.L. (127 mil. lei)	LAURENȚIU H S.R.L. (198)	TARR CONST S.R.L. (7,6 mil. lei)
2	EURAS S.R.L. (100,6 mil. lei)	TARR CONST S.R.L. (173)	PRODEXIMP S.R.L. (6,1 mil. lei)
3	BETASIL S.R.L. (78,3 mil. lei)	PRODEXIMP S.R.L. (85)	TARR & TARR S.R.L. (4,2 mil. lei)
4	PRODEXIMP S.R.L. (51,4 mil. lei)	SENERA S.A. (81)	STEFI COMPANY S.R.L. (3,6 mil. lei)
5	LAURENȚIU H S.R.L. (36 mil. lei)	AG SERV CONSTRUCT S.R.L. (69)	EURAS S.R.L. (3,6 mil. lei)